KISKUNMAJSAI NAPSUGÁR ÓVODA
OM: 202133

6120 Kiskunmajsa, Bajcsy-Zs. u. 14. (Pf. 44
Tel./Fax: 06-77/481-431
E-mail: majsaovodavezeto@upcmail.hu

KISKUNMAJSAI NAPSUGÁR ÓVODA

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2021. január 1.

Tartalom

I. BEVEZETÉS *5*

A pedagógiai program jogszabályi háttere 6

II. INTÉZMÉNYI ADATOK *7*

Intézményünk bemutatása 9

Személyi feltételek 10

Tárgyi feltételek 11

III. KÜLDETÉSNYILATKOZAT *13*

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS PEDAGÓGIAI ALAPELVEI *15*

Óvodakép 15

Pedagógusok 16

Pedagógiai munkát segítők 16

Gyermekkép 17

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI *18*

Az óvodai nevelés általános feladatai 18

Az egészséges életmód kialakítása 19

Egészségnevelési programjaink: 22

- Tiszta kéz program: 22
- A helyes fogmosás technikájának megismerése interaktív előadás keretében. 22
- Általános egészségügyi szűrések 22
- Az egészséges táplálkozást segítő tevékenységek: 22
- Aerobic 22
- Bozsik program, ... 23
- Oviolimpia 23
- Gyakori kirándulások, közös környezetalakító és –védő programok szervezése 23
- só-terápia a só szobában 23

Óvodánk környezetvédő programjai 23

Óvodakert program: 23

Madárbarát óvoda: 24

Boldog Óvoda program- a mentális egészségért 24

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés 25

Beszoktatás: 25
Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 27
VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI *30*
Hetirend *30*
Napirend 30
Óvodai dokumentumok 31
A mérés –értékelés folyamata és dokumentációja 34
VII. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI *36*
Óvoda – család 36
Az óvoda és a köznevelési intézmények kapcsolata 37
Az óvoda munkáját támogató, segítő intézmények, szervezetek kapcsolata 38
VIII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.. 40
Az óvodai élet tevékenységformái 40
Játék 40
Verselés, mesélés 43
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 45
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 47
Mozgás 48
A külső világ tevékeny megismerése 52
Matematikai tartalmú tapasztalatok 53
Munka jellegű tevékenységek 55
IX. EGÉSZSÉGNEVELÉS, KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS, FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS *58*
Egészségnevelés 58
Egészségnevelési programjaink 60
Egészségvédő alapismeret-bővítő programok 60
Egészséges életmód-fejlesztő programok 60
Környezethigiéniás programok 60
Szülői egészségnevelési programok 61
Az egészségnevelési módszerek és eszközök továbbfejlesztése 61
Az egészségügyi dolgozók bekapcsolódása az óvodai programba 61
Környezettudatos magatartás 61
Fenntartható fejlődés 63
X. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK *64*

Megemlékezés világnapjainkról: 64
Ünnepeink: 64
Személyes ünnepeink 64
XI. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK 65
Differenciálás, inklúzió, integráció 65
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek 66
A sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) 67
Beilleszkedési, tanulási, és magatartási nehézség (BTMN): 68
Tehetséggondozás 69
A hátrányos helyzetű gyermekek 70
A migrációs populáció integrációja 72
Nemzetiségi gyermekek integrációja-multikulturális szemlélet kialakítása, a multikulturális óvodai nevelés alapjainak megteremtése 73
Fejlődés jellemzői az óvodás kor végére: 74
XII. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 75
Pedagógiai szolgálat, jelzőrendszer: 75
Óvodai szociális segítő szolgáltatás 77
XIII. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 79
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK 80
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 81
FELHASZNÁLT IRODALOM 82

I. BEVEZETÉS

„A jó óvodában a gyermekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődhetnek, ugyanakkor a közös tapasztalatok, a közös élmények, az együtt megélt események összetartják a csoportot, és a közös hagyományok, szokások mentén tudnak együttműködni, együtt játszani, együtt gondolkodni." (http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/ovoda/mitol-jo-egy-ovoda)

Pedagógiai Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere alapján és a Kiskunmajsai Napsugár Óvoda sajátosságait követve készítettük el. Figyelembe vettük gyermekeink életkori sajátosságait, az őket érő sokféle „impulzust", az inger gazdag környezetet.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, melyet minden dolgozónak követnie kell, az intézménybe járó gyermekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenysége. A kompetencia területek teljes körű megjelenítésével igyekszünk a gyermekek számára szükséges műveltségtartalmakat közvetíteni, az óvodai alapszolgáltatást biztosítani. Fontos számunkra az is, hogy megjelenjen programunkban a szakmai értéktöbblet, mely pedagógiai munkánkat színesebbé, innovatívabbá teszi. Pedagógiai feladatvállalásunk során figyelembe vesszük a gyermekek személyiségfejlődését, viselkedését, érdeklődését, az otthonról hozott ismereteiket, tapasztalataikat, az esélyegyenlőség megteremtése mellett. Bízunk abban, hogy az óvodánkba járó gyermekek kellemes, derűs, harmonikus éveket töltenek itt és biztos alapokon nyugvó ismeretekkel, képességekkel kezdik el iskolás éveiket.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai
    - szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus – szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- Intézményünk előző, 2016. évi Pedagógiai Programja

II. INTÉZMÉNYI ADATOK

A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye:

- A költségvetési szerv megnevezése: Kiskunmajsai Napsugár Óvoda
- Székhelye: 6120 Kiskunmajsa, Bajcsy Zsilinszky u. 14.
- Telephely megnevezése: Napsugár Óvoda Fő utcai telephelye
- Telephely címe: 6120 Kiskunmajsa, Fő u. 111.

A költségvetési szerv irányítása, felügyelete:

- A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése: Kiskunmajsa Város Önkormányzat Képviselő-testülete
- Székhelye: 6120 Kiskunmajsa, Fő u. 82.
- A költségvetési szerv fenntartójának megnevezése: Kiskunmajsa Város Önkormányzat Képviselő-testülete
- Székhelye: 6120 Kiskunmajsa, Fő u. 82.

A költségvetési szerv tevékenysége:

- A költségvetési szerv közfeladata: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott óvodai ellátás
- A költségvetési szerv fő tevékenységének államháztartási szakágazati besorolása
- Szakágazat száma: 851020
- Szakágazat megnevezése: Óvodai nevelés
- Költségvetési szerv alaptevékenysége:
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § (1) bekezdés a) és r) pontjával meghatározott óvodai nevelés és a többi gyerekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése, nemzetiségi óvodai nevelés.
- A Nkt. 8.§-a alapján ellátja a 3 éves kortól a tankötelezettség teljesítéséig a gyerekek óvodai nevelését. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik. A szakértő és rehabilitációs bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése és oktatása integrált formában gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus igénybevételével történik.
- A költségvetési szerv ellátja a gyermekétkeztetési feladatokat is.

- A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Kiskunmajsa Város közigazgatási területe
- A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységének felső határa: A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységet nem folytathat

A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések:

- A köznevelési intézmény típusa: köznevelési intézmény
- Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés
- Gazdálkodással összefüggő jogosítványok: a költségvetési szerv az intézmény költségvetésében jóváhagyott előirányzatok keretei között önállóan gazdálkodik

A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám:

	Feladat ellátási hely megnevezése	Maximális gyermek létszám
1.	Kiskunmajsai Napsugár Óvoda Székhely: 6120 Bajcsy-Zs. u. 14.	225 fő
2.	Napsugár Óvoda Fő utcai telephely 6120 Kiskunmajsa, Fő u. 111.	100 fő

Intézményünk bemutatása

Kiskunmajsa város a Duna-Tisza közi síkvidék keleti peremének középső területén helyezkedik el Bács-Kiskun megyében. Országosan is a kisméretű kistérségek közé tartozik. Mindössze hat település alkotja. (Csólyospálos, Jászszentlászló, Kiskunmajsa, Kömpöc, Móricgát, Szank). Területe: 221.099 km2. A település legfőbb vonzereje az élmény-és gyógyfürdő amely 1700 méteres mélységből feltörő 72 0C nátrium-hidrokarbonátos hévízre épült, mely európai viszonylatban is az egyik leggazdagabb mező. A fürdő és a gyógyvíz már csaknem 25 éve szorosan hozzákapcsolódik Kiskunmajsa nevéhez. Általa a város jövőjének egyik meghatározó pillérévé vált az idegenforgalom.

Az óvoda két helyszínen látja el a beiratkozott gyermekek nevelését, oktatását. A csoportok száma 12, összetételük többségében vegyes, de jelenleg több azonos életkorú gyermekekből álló csoport is működik. A székhelyen összesen 8, a telephelyen 4.

A Kiskunmajsai Napsugár Óvoda bizonyos tekintetben sajátságos más hasonló intézményhez képest. Nem szokványos az a fajta felosztás, ami az épületek és így a csoportok felosztásában is megmutatkozik. Az egyik helyszínen három, kettő, illetve három csoport működik, a másik helyszínen négy csoportban folyik a munka. A csoportblokkokhoz külön udvarrész, külön kiszolgáló helyiségek tartoznak. A másik, azt gondolom szintén sajátos jellemző, a különleges bánásmódot igénylő és roma kisebbséghez tartozó gyermekek jelenlétének– a környező óvodákhoz és a városban működő másik óvodához képest is- igen magas aránya.

Igyekszünk ezeket a sajátosságokat lehetőségként és nem hátrányként kezelni, és törekszünk olyan megoldási módok megtalálására, amelyek segítségével ez megvalósulhat.

A székhely és telephely is rendelkezik helyi értékekkel és sajátosságokkal, melyeket Pedagógiai Programunkban is szem előtt tartunk, az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülése mellett, melyben megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében fogalmazunk meg. Óvodánk közössége szakmai tevékenységében értékmegőrző és értéket megújító szerepet is felvállal, mely általános érvényben az emberi, a természeti, a tárgyi értékek tiszteletére való nevelést jelenti. A valódi esélyegyenlőség megteremtésére, így a gyermekek érzelmi és értelmi intelligenciájának, kompetenciáinak fejlesztésében egyensúlyra törekszünk. Hivatásunkban - az intézményi telephelyek azonos értékrendjének megfelelően - szakmai prioritásként kezeljük a következő óvodapedagógiai feladatokat:

- a közösségi nevelést, közösségformálást, szocializációt,
- a szabad játékot,
- az anyanyelvi nevelést,
- a magyarság-tudat alakítását és hazánk hagyományainak ápolását,
- a környezettudatos és egészséges életmód megalapozását,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését, az óvodánk Alapító Okiratában meghatározottak alapján.

A színvonalas pedagógiai munka érdekében elkötelezettséget vállalunk a pedagógiai kompetenciák minél teljesebb érvényesülése mellett, mely szakmai tájékozottságot, módszertani felkészültséget, innovatív szemléletet, aktív kommunikációt, ön reflektív értékelést, megújulásra való készséget, nyitottságot, együttműködést, toleranciát és empátiát kíván tőlünk. A telephelyek közelsége, infokommunikációs lehetőségeink minden tekintetben segítik az aktív szakmai párbeszéd és az együttműködés gyakorlatát.

Személyi feltételek

Intézményünk rendelkezik a törvény által előírt személyi feltételekkel.

Az intézmény vezetősége:

- intézményvezető: 1 fő
- intézményvezető helyettes: 1 fő
- telephely- vezető: 1 fő

Összes dolgozói létszám	**38+1 fő**
Óvodapedagógus	18 fő
Gyógypedagógus	1 fő
Óvodai dajka	12 fő
Pedagógiai asszisztens	4 fő
Óvodatitkár	1 fő
Takarító	2 fő

Az óvodapedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak munkájának hozzá kell járulnia a kiváló óvodai nevelés eredményességéhez. Az óvodapedagógusok munkáját minden csoportban szakképzett dajka segíti.

Intézményünk minden dolgozójától elvárjuk, hogy a nevelés eredményessége érdekében a gyermekszeretet, a tolerancia, érzékenység, nyitottság, elfogadás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása érvényesüljön munkájuk során.

Nagyon fontos az egységes pedagógiai szemlélet, az együtt gondolkodás, a kompromisszumkészség. Fontos az egyéni érdekek és az intézmény érdekeinek összehangolása, a jogok és kötelességek harmóniája, a szakmai egyensúly fenntartása. A pedagógiai irányítás lényege az emberi viselkedés befolyásolása, az önismeret és az önképzés igényének felszínen tartása, kielégítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, mozgásfejlesztő szakember végzi intézményünkben. Különös gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Amennyiben migráns gyermeket íratnak intézményünkbe, minden dolgozónak feladata, lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az intézmény szakmai munkájának fejlődését munkaközösségek működtetésével segítjük. Jelenleg három szakmai munkaközösség működik intézményünkben, önértékelési munkacsoport, egészség munkacsoport és a mesefonók munkacsoport.

Tárgyi feltételek

Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételeket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük az eszközeinket. Épületeinket, játszóudvarainkat, a berendezéseket úgy alakítottuk ki, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, feleljenek meg változó testméretüknek, valamint biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon helyezzük el, lehetővé téve a mozgás- és játékigény kielégítését.

Fenntartónk, Kiskunmajsa Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a TOP-1.4.1-15-BK1 – a foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások

fejlesztésével című felhívásra. A projekt keretében két új óvodaépület került megépítésre, melyek közül a Fő u. 111. alatt levő telephelyünk ünnepélyes keretek között történő átadása 2019. április 16-án, a Bajcsy utcai székhely intézményünk felavatása pedig 2020. augusztus 29-én valósult meg. A fejlesztés hozzájárult az óvodai túlzsúfoltság felszámolásához, valamint figyelembe veszi a jövőben várható szükségleteket.

A Bajcsy utcai székhelyen 3 csoportszobás, 75 gyermek óvodai elhelyezését biztosító új óvoda kezdte meg működését, a Fő utca 111. alatt működő telephelyen pedig 4 csoportszobás 100 gyermek elhelyezését biztosító óvoda biztosítja az ide érkező gyermekek számára a lehető legideálisabb körülményeket.

A TOP-3.2.1-16 kódszámú, Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése című pályázat keretében a Bajcsy-Zs. utcai székhelyen 2 épületszárny (B-C) újult meg.

A fenntartó, az óvodák szülői szervezetei, civil szervezetei és a helyi vállalkozók által nyújtott támogatás, valamint a sikeres pályázatokban való közreműködés egyaránt lehetővé teszik tárgyi feltételeink folyamatos bővítését célkitűzéseink megvalósítása érdekében.

Jelenleg székhelyünkön és telephelyünkön is rendelkezésre áll az internet-hozzáférés, egy-egy számítógép, nyomtató, fénymásoló, telefon.

Az óvodapedagógusok az intézmény meglévő IKT eszközeit rendszeresen alkalmazzák nevelő-oktató munkájukban, az eszközök kihasználtsága, foglalkozásokon való alkalmazása nyomon követhető a napi pedagógiai munkában.

A meglévő technikai felszereltség folyamatos bővítése szükséges ahhoz, hogy a gyermekek és az óvodapedagógusok számára zökkenőmentesen elérhető legyen az internethasználat és az ahhoz szükséges technikai eszközök.

A balesetek elkerülése érdekében rendszeresen ellenőrizzük, és figyelemmel kísérjük az óvodák épületeit, játszóudvarait, használati eszközeit és mindent megteszünk a balesetek elhárítása érdekében.

A jövőben is feladatunk a mindenkori előírásoknak megfelelően folyamatosan bővíteni óvodáinkban a pedagógiai munkához, a neveléshez, a fejlesztéshez szükséges eszközöket.

III. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Óvodáink pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek nevelésének és fejlődésének legmegfelelőbb feltételeit miközben teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő, személyiség fejlesztő) a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodás gyermek tanulása elsősorban mintakövetés, utánzás során valósul meg, így a velük kapcsolatba kerülő valamennyi felnőtt, pedagógiai modell. Óvodánk minden dolgozójának - elsősorban magatartása és beszéde által - pozitív modellnek kell lennie.

Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra.

Intézményünk céljainak, feladatainak meghatározásánál arra törekszünk, hogy mindannyiunk nevelőmunkáját meghatározó legalapvetőbb értékekből induljunk ki: valljuk, hogy a legfontosabb érték a gyermek, akinek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő szeretetet, gondoskodást, nevelést, fejlesztést. Éppen ezért fontos számunkra, hogy gyermekeink olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessenek, amely igazodik egyéni szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz, fejlődési ütemükhöz. Ennek tükrében egyaránt figyelembe vesszük az életkorból – életkori sajátosságokból adódó érdeklődést, igényeket és a gyermekek egyéni sajátosságait is.

Szeretnénk, hogy a labilis érzelmi megnyilvánulásokkal bíró három éves az óvodáskor végére érje el, hogy önálló feladatvégzéssel, kooperatív, szociábilis magatartással tudja a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt közötti kapcsolatokat kezelni. Legyen önálló, talpraesett, tudjon nyerni és veszíteni egyaránt. Sajátítsa el a másság elfogadását. A kisgyermek a felnőttektől függő, érzékeny, fejlődő személyiség. Önálló individuum, egyénenként változó testi, lelki szükségletekkel. Gyermekközpontú óvodai nevelésünk ezek kielégítésére, a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására irányul.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s a meglévő hátrányai csökkenjenek. Törekszünk arra, hogy semmiféle előítéletnek, és annak kibontakozásának ne adjunk teret, ezt személyes mintaadással próbáljuk elérni.

Célunk, hogy az óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt élő, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs legyen.

Testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyensúlyozott gyermek az, aki harmóniában él környezetével és önmagával. Hisszük, hogy a testi - lelki egészség alapérték, az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés alapja. Valljuk, hogy a gyermekek személyiségének alakulásában az őket körülvevő felnőttek: a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

Óvodakép

- Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője. A családi nevelés elsőbbségét ismerve, azzal karöltve, a gyermek érdekeit szem előtt tartva, szeretetteljes, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben neveljük gyermekeinket.
- Óvodai nevelésünkben, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásának megerősítésére törekszünk.
- A gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, mint a pedagógiai optimizmus megvalósítása, a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése.
- Otthonos környezetben gondoskodunk a gyermeki személyiség kibontakozásáról a játékban történő tevékenykedtetés során.
- Azokat a műveltségtartalmakat közvetítjük számukra, amelyeket aktuális fejlettségükkel összhangban könnyen magukévá tudnak tenni.
- Óvodánk nyitott, biztosítjuk, hogy a szülők gyermekük mindennapi életébe betekinthessenek. Nevelésünk célja az, hogy elősegítsük gyerekeink sokoldalú, harmonikus fejlesztését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Felvállaljuk a *kiemelt figyelmet igénylő gyerekek*: sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési tanulási magatartási *(BTMN)* zavarral küzdő gyermekek integrált fejlesztését, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képesség kibontakoztató és integrációs felkészítését. A Szakértői Bizottság véleményét mindenkor irányadónak tekintjük. A kiemelten tehetséges gyermeke tehetséggondozásra is figyelmet fordítunk, és biztosítjuk számukra a tehetségcsirák kibontakoztatását.
- Multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció.
- Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen, ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számra kötelesség.

- Szeretnénk, ha az óvodánkban eltöltött gyermekévek maradandó élményt nyújtanának a jövendő világ felnőtteinek.

Pedagógusok

Óvodánkban az óvodapedagógusok, legyenek:

- gyermekszeretők, családcentrikusak,
- gondoskodók, jóindulatúak, megértőek,
- türelmesek, empatikusak,
- érzelem gazdagok,
- együttműködők és segítőkészek,
- következetesek,
- másságot elfogadók, toleránsak, befogadók,
- jól kommunikálók,
- nyitottak, igényesek, állandó fejlődésre készek,
- innovatívak, kreatívak,
- társas érintkezés szabályait betartók,
- konfliktuskezelők, problémamegoldók,
- mentálisan egészségesek,
- titoktartási kötelezettségüket betartók.

Pedagógiai munkát segítők

Óvodánkban a pedagógiai munkát támogatók, legyenek:

- gyermekszeretők, gondoskodók, megfelelően kommunikálók,
- együttműködők és segítőkészek,
- türelmesek, empatikusak,
- igényesek, kötelességtudók,
- önállóak és tevékenyek,
- modellkövetésre alkalmasak,
- másságot elfogadók, toleránsak, befogadók,
- kompetencia határaikat ismerők,

- mentálisan egészségesek,
- titoktartási kötelezettségüket betartók.

Gyermekkép

Valljuk, hogy a gyermek, fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságai, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg,

Tiszteletben tartjuk, hogy életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak. Óvodánkban ehhez alkalmazkodva, ezt figyelembe véve neveljük őket,

Tudjuk, hogy képességeik kibontakoztatása szempontjából az őket körülvevő tárgyi környezetnek jelentős szerepe van. Ezért fejlődésüket a legoptimálisabb módon szolgáló eszközrendszert biztosítunk számukra.

Nevelő munkánkat döntően befolyásoló életkori sajátosság, hogy a gyermek óvodás életkorában örömorientált. Ezért, olyan fejlesztő hatásokra és tevékenységekre van szükségük, amelyek ezt az örömigényüket kielégíti. Óvodánk, szándékunk szerint a gyermeki örömök gazdag tárházát biztosítja.

Óvodánkban a gyermekek, legyenek:

- boldogok, kiegyensúlyozottak,
- nyitottak az őket körülvevő világra,
- egymást szeretők, másokat és önmagukat elfogadók,
- érdeklődőek, kreatívak, fogékonyak a szépre,
- jó kapcsolatteremtők,
- képesek az együttműködésre, problémamegoldásra,
- legyenek önállóak,
- tudjanak nyerni és veszíteni egyaránt,
- legyenek képesek gondolataikat kifejezni és megértetni,
- ismerjék és tartsák be a közösségi élet szabályait és az erkölcsi normáit,
- tisztelettel forduljanak, a környezetükben élő felnőttekhez (szüleikhez, intézményünk dolgozóihoz)
- motiváltak, sikerre vágyók,
- gyakorolják az egészséges életvitel szokásait,
- jól tájékozódjanak a közvetlen és tágabb környezetükben,
- ismerjék meg és alkalmazzák a környezettudatos magatartást

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Óvodánk nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, fejlesztésére törekszik. Nem csupán megengedi, hogy a gyermek fejlődjék, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. Az óvodai nevelés rendszerében megvalósuló feladatok biztosítják az óvodai nevelés céljának kiteljesedését.

Feladatunk a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az egyéni bánásmód érvényesítése, szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- egymásra épülő és egymással összefüggő tevékenységek szervezése
- a játék, mint alapvető gyermeki tevékenység elsődlegességének biztosítása
- gyermeki személyiség formálása játékossággal, ötletességgel, türelemmel és szeretettel
- a mindennapi élet magatartásmintáinak közvetítése
- kölcsönös együttműködés kibontakoztatása és érintkezési képességek fejlesztése
- a gyermekek kooperációs és kommunikációs képességének fejlesztése
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- identitástudat kialakítása és fejlesztése
- a másság tiszteletben tartása és elfogadása
- a migráns gyermekek integrációjának segítése

Az egészséges életmód kialakítása

A 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja előírja az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítését. A szükségletek biztosításával lehetővé tesszük a gyermekek számára az egészséges fejlődést.

Egészségnevelés

WHO megfogalmazásában az egészségnevelés:

- Olyan tanulási és tanítási tevékenység, amely az egészség megtartása érdekében pozitív magatartásformák és szokások kialakulásának elősegítésére irányul. Az egészségnevelés tehát lényegében magatartás-formálás, mely magába foglalja az egészségügyi tudatformálást, az egészsége életmód iránti igény kialakítását.
- Az egészség alatt: a test, a lélek, az értelem, a társadalmi környezet és a szellemi egészséget értjük komplex megközelítéssel.
  "Az egészséget az ember teremti meg és éli mindennapi életének körülményei között ott, ahol tanul, dolgozik, játszik és szeret." (Ottawai Charta)

Az egészségfejlesztés célja és feladata:

- Esztétikus külső- belső környezet megteremtése, mely támogatja az egészséget. A környezet és az egészség egymástól elválaszthatatlan, egészséges környezet nélkül nincs egészséges emberi élet.
- Környezettudatos magatartás kialakítása. (madárbarát óvoda, zöld jeles napok, óvodakert program)
- Az egészség védelme, ápolása a mindennapos nevelői gyakorlat szerves része. A megfelelő higiéniai normák elsajátításának biztosítása.
- Az egészséges táplálkozás kialakítása. Az új ízek megismertetésén keresztül az étkezési kultúra szélesítése. (Európai Mézes-reggeli, Vitamin napok, Gyógynövények, fűszernövények ízeinek megismerése)
- A gyermek edzettségének biztosítása a mindennapokban és a szabadidős tevékenységekben is. Számos szabadidős tevékenységet biztosít az intézmény:(aerobic, karate, foci (Bozsik program)
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és az intézmény valamennyi dolgozója számára.
- Helyes napirend, heti rend kialakítása.

- Megfelelő szakemberek bevonásával, nagy hangsúlyt helyezünk a megelőzésre, prevencióra. (Tiszta kéz program, Fogápolási interaktív előadás)

Gondozási feladatok:

Fontos, hogy az eltérő szokásrendszerrel érkező gyermekek számára kialakítsunk egy egységes szokás és szabályrendszert, az egyéni képességek figyelembevételével Helyes életritmus, valamint az egészséges életmód hangsúlyozott kiemelése, a szülőkkel egységes szemlélet kialakítása, megerősítése.

Célunk:

- a helyes testápolás,
- helyes táplálkozás,
- öltözködés,
- levegőzés,
- mozgás,
- nyugodt pihenés
- betegségmegelőzés.

Egészséges környezet kialakítása:

Az intézmény környezeti kialakításánál (csoportszobák, fejlesztő termek, tornatermek, udvarok) arra törekedtünk, hogy megteremtsük a gyermekek számára az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket. Az óvoda helyi adottságai befolyásolják a gyermekek egészséges életmódjának színterét, ezért fontos a megfelelő környezet biztosítása.

A környezet kialakításánál figyelembe vettük a gyermekek igényeit és biztosítjuk számukra az áttekinthető, akadálymentes, biztonságos, családias légkört. Az óvodakert program keretén belül, lehetőség nyílik a helyi növények, ültetésére, gondozására és a termések elfogyasztására. Fontos, hogy a gyermekek ismerjék meg a munka fontosságát és annak értékét. Ennek segítségével alakítjuk ki a gyermekekben a szűkebb és tágabb környezetért felelős magatartási formát, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöt. Fontos a környezet, az állatok iránti felelősség vállalás (madár-rovar védelem, kert művelése, komposztálás) fontosságának megalapozása, a környezettudatos magatartás kialakítása. Az udvar növényzetének kialakításánál figyelembe vettük a egészségvédelmet és a helyi sajátosságokat. A megfelelő környezet alakításánál mindvégig szem előtt tartottuk a gyermekek biztonságát, a baleset megelőzést.

Személyi higiénia:

A test tisztán tartásánál nagy gondot fordítunk a rendszeres és szabályos kézmosásra, a helyes technika elsajátítására. A fogak tisztántartásának nyomon követésére és a helyes technika megtanítására az ebéd utáni fogmosás alkalmával kerül sor. Az egészséges fogmosás és a fogak egészségi állapotának megvédése érdekében rendszeres fogászati szűrésre járunk, valamint prevenciós fogászati előadást tartanak a szakemberek a gyermekek számára. Haj, köröm ápoltságát és tisztántartását minden nap nyomon követjük, valamint rendszeres védőnői ellenőrzést biztosítunk a gyermekek számára. Fontos a megfelelő mosdó használat, illetve a papír használatának megtanítása. Legyen igényük a ruházat higiéniájára, tisztaságára, valamint ruházatuk helyes és esztétikus tárolására.

Környezeti higiénia:

Feladatunk, hogy a gyermekek környezet iránti szemléletét alakítsuk. A gyermekek, a dolgozók példamutató magatartása és a gyakorlati tevékenységek során sajátítják el ennek megfelelő módját. Az intézmény kialakításánál a tervezők figyelembe vették a gyermekek igényeit és az egészségre káros anyagokat, tényezőket mellőzték. Az udvar rendszeres gondozásával és a kültéri játékok karbantartásával gondoskodunk a biztonságos külső környezetről.

Egészséges táplálkozás kialakítása:

Nagy figyelmet fordítunk a gyermekek helyes, egészséges étkezési szokásainak kialakítására. Biztosítjuk a kulturált étkezési szokás feltételeit. Fontos az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása, melyet a rendszeres friss, helyi gyümölcsök, zöldségek fogyasztásával biztosítunk. A különleges étrendet igénylő gyerekek számára is folyamatos az étkezés biztosítása. Az új ízek megismertetése a gyógynövények, fűszernövények megkóstoltatásán, fogyasztásán keresztül valósul meg. Ezt az igényt hivatott segíteni az óvodakert pályázat, a vitamin napok, hetek valamint az európai „mézes reggeli" program.

Mozgásigény kielégítése, edzettség, állóképesség fokozása:

A technika gyors fejlődésének köszönhetően egyre több mozgásszegény életmódot folytató gyermek van. A mozgásszegény életmód, hozzájárul a helytelen táplálkozáshoz, így az elhízáshoz is. Ennek megakadályozása érdekében mindennap biztosítjuk a gyermekek számára a változatos mozgás lehetőségét mind a csoportszobában, mind az udvaron. Ezek a tevékenységek tovább javítják a gyermekek koordinációs képességét, testtartását, valamint mindenképpen örömteli időtöltést jelentenek. Fontos, hogy a gyermekekben alakuljon ki a mozgás iránti igény és épüljön be mindennapjaikba is. Az intézményben fejlesztő pedagógusok segítik a speciális mozgásigényű gyermekek fejlesztését.

Egészségnevelési programjaink:

Megfelelő szakemberek bevonásával prevenciós egészségnevelési feladatok ellátása.

- Tiszta kéz program:
  A gyerekek gyakorlatban ismerhetik meg és sajátíthatják a kézmosás jelentőségét, fontosságát és technikáját. Ami a mindennapokban kiemelt figyelmet igényel.
- A helyes fogmosás technikájának megismerése interaktív előadás keretében.
- Általános egészségügyi szűrések

Az egészségügyi központtal együttműködve az éves szintű fogászati szűrés

- Az egészséges táplálkozást segítő tevékenységek:

  VITAMIN - napok, Európai mézes reggeli, Gyógynövények, fűszernövények ízének megismertetése a helyi kertből.

A Vitamin napok alkalmával a gyerekek a gyümölcsök és a zöldségek többféle variációit kóstolhatják meg. Ilyenkor a mozgás fontossága mellett a helyes táplálkozás a kiemelt feladat. Fontosnak tartjuk, hogy változatos, vitamindús élelmiszereket ismerjenek meg. Próbálunk, a kertben megtermesztett zöldfűszereket és gyógynövények megkóstoltatni a gyermekekkel, hogy az új ízeket megismerjék és megszeressék. Az Európai mézes reggeli alkalmával a méz kóstolása mellett, a méhek és a méz fontosságáról is sok új információhoz jutnak a gyerekek. Egy méhész érkezik az intézménybe a program keretén belül, akitől számos ismeretanyagot kapnak a gyerekek és emellett számos mézfajtát is megkóstolhatnak.

- Aerobic

A Gyermek Fantázia Aerobic: Programja elsősorban a 6-14 éves gyermekek számára készült. Mivel óvodánkban elsősorban nagycsoportosok már nagyon szívesen bekapcsolódnak a zenés-táncos rendezvényekbe így erre is lehetőséget ad. Éves szinten 2-3 alkalommal kerül sor egy-egy „fellépésre":
A program feladata: A gyermekek különböző „állatkoreográfiák", mondókák segítségével játékosan, életkoruknak megfelelően sajátítsák el az egyébként normál esetben számolásra történő formai alakzatokat /koreográfiákat/
Célja: A tánc, a mozgás örömének játékos fejlesztése. Észrevétlenül különböző tánctechnikák elsajátítása. Örömszerzés és mozgásigény kielégítése.
Ez az a terület, ahol tehetséggondozást is tudunk végezni, hiszen felmérés után esetleg a még kisebbek, pl.: a 3-4 évesek is lehetőséget kaphatnak. Fontos: a terhelhetőség betartása a gyermekek izomzatának, terhelhetőségének figyelembe vétele.

- Bozsik program,

  melynek keretén belül a gyermekeknek lehetőségük van az edzés mellett, évi 3 alkalommal Bozsik mérkőzésen részt venni.

  Óvodánk 2019 őszén csatlakozott ehhez a programhoz.

  A program indulásakor az MLSZ különös figyelmet fordított arra, hogy a legkisebbeket, az óvodás korúakat is megszólítsa és bevonja a labdarúgásba, ennek köszönhetően pár ezerről mostanra 15 ezerre nőtt az ovisok száma, míg a lányok esetében ugyancsak megtöbbszöröződött a létszám, már 13 ezren vesznek részt az intézményi programban.

  A legtehetségesebbek átkerüljenek az egyesületi programba, de a többiek se morzsolódjanak le, hanem kedvtelésből továbbra is futballozzanak. A heti kétszer egyórás foglalkozások mellett igyekszünk olyan fesztiválokat, tornákat rendezni, amelyek garantálják a jó élményeket a gyerekeknek, és így egészen iskolás koruk végéig, s persze azután is a labdarúgás mellett tarthatjuk őket.

  A programban résztvevő fiatalok képzése életkori sajátosságaik figyelembevétele mellett zajlik, részletesen szabályozott rendszerben, egységes szakmai és pedagógiai elvek mentén.

- Oviolimpia

  évenkénti megrendezése, ahol a mozgás mellet nagy hangsúlyt kap a csapatépítés. A Kistérségi óvodák közös programja.

- Gyakori kirándulások, közös környezetalakító és –védő programok szervezése

- só-terápia a só szobában

Az intézményünkben só szoba működik, amely erősíti az immunrendszert és a légúti megbetegedések megelőzésére, illetve megbetegedés esetén a tünetek enyhítésére szolgál.

Óvodánk környezetvédő programjai

(Takarítási világnap, Föld napja, Állatok világnapja, Víz, világnapja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap, Közlekedési nap(autómentes nap)).

- Évente egy- két alkalommal papírgyűjtés szervezünk az óvodában.

Óvodakert program:

A környezettudatos magatartás, egészséges táplálkozás, növénygondozás, állat - és növényvédelem elsajátítását tűzte ki célul. A gyerekeknek alkalmuk nyílik a növények fejlődésének nyomon követésére és ezzel kapcsolatos munkafolyamatok megismerésére és kipróbálására.

Madárbarát óvoda:

A természetes környezet biztosítása az élőlények számára. Különös tekintettel a madarakra. Fontos feladatunk a madarak védelme, rendszeres táplálása, itatása (gondozása) és a megfelelő környezet biztosítása. A program keretén belül a gyerekek közelebb kerülnek közvetlen környezetükhöz és számos gyakorlati tapasztalatot sajátítanak el a környezettudatos magatartással kapcsolatosan. Évente 1-2 alkalommal meglátogatjuk a helyi madármegfigyelő helyeket ahová eleséget is viszünk az éhes madaraknak.

Boldog Óvoda program- a mentális egészségért

„ A boldogság a pozitív érzelmek királynője, a lelki egészségünk aranyalapja." (1)(Prof. Oláh Attila, az ELTE Pozitív Pszichológia Kutatócsoportjának vezetője)

Bagdi Bella a Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében indította el a programot azért, hogy boldogságra tanítsuk a gyermekeket. Boldogságóráinak fővédnöke Prof. Dr. Bagdi Emőke.

A boldogság „taníthatósága" alátámasztott. A boldogságórák feladata, hogy lehetőséget adjon a gyermekeknek a boldogságteremtő, - fokozó és - fenntartható technikáknak a gyakorlására. Célja, hogy a gyermekek önbecsülését megerősítse, az óvodai csoportot összetartó közösséggé kovácsolja. Hatással van a gyermek és szülő kapcsolatára, az óvodapedagógusaira, az óvodai kollektívára.

"A Boldogságóra program többek között azt „tanítja meg", hogyan tölthetjük fel magunkat, a fejlődésünket tápláló energiával." (2)(Prof. Oláh Attila)

A boldogságóra előnyei:

- fejleszti a gyermekek gondolkodását, problémamegoldó képességét, látókörüket kiszélesíti,
- erősíti a mentális egészséget, kiegyenlíti a negatív érzelmeket,
- testi, szellemi és társas erőforrásokat épít, csökkenti az agressziót, a napi konfliktusok számát,
- a reális énkép kialakítását segíti, erősíti az önbizalmat,
- fejleszti a gyermekek kifejezőkészségét, kommunikációját,
- egymásra jobban figyelnek, türelmesebbek,
- az óvodapedagógus is fejlődik, boldogabbá válik.

„ A boldogság nem jelent gondtalanságot és szüntelen jókedvet, de azt igen, hogy gyorsan tudsz átlendülni a problémáidon, megoldásra törekedsz, és szívesen, örömmel vágsz neki az új feladatnak." (3)(Sonja Lyubomirsky pszichológus, a pozitív pszichológia kutatója)

Az értelmi és a testi nevelés mellett, egyaránt fontosnak tartjuk, az érzelmi és erkölcsi nevelés fontosságát, a testi-lelki egyensúly megőrzését. A Boldogságprogram támogatja ezt a szemléletünket. A gyermekek olyan technikákat, módszereket sajátíthatnak el, amelyek a mindennapi életben nyújthatnak segítséget, a lelki egészségük megőrzése mellett. Magába foglalja az óvodai tevékenységeket: játék; mese-vers; mozgás;

ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; külső világ tevékeny megismerése környezeti és matematikai tartalommal.

Munkánk gyakorlati megvalósítását a Boldogóra kézikönyv és a munkafüzet segíti. A Boldogság órák 10 témakört ölelnek fel, amihez sok ötletet és segédanyagot kaptunk. Az óvoda helyi adottságát, a csoport összetételét figyelembe véve az óvodapedagógus ötleteivel, kreativitásával gazdagíthatja az adott témaköröket, megadva az alkotói szabadságot. Heti rendszerességgel tervezzük feldolgozni az adott hónap témáját, de minden alkalmat, lehetőséget szeretnénk kihasználni és ebben a szellemiségben nevelni-oktatni a ránk bízott gyermekeket.

A szülőket a Boldogságóra programról tájékoztatjuk, a gyermekek részvételéhez, hozzájárulási nyilatkozatot íratunk alá.

Programjaink megvalósításában legfontosabb partnereink a szülők, a nevelést, fejlesztést segítő külső szakemberek. Feladataink koordinálása mindenki feladata, hiszen gyermekeink érdekképviselete, védelme alapvető kötelességünk.

Várható fejlődés óvodáskor végére:

- A testápolással és öltözködéssel kapcsolatos feladatok igényként jelentkeznek.
- A környezetünk rendjére, tisztaságára és védelmére odafigyelnek.
- Készség szintjén használják az evőeszközöket, kialakulnak a kulturált étkezési szokások.
- Edzettebbek, egészségesebbek lesznek, szervezetük ellenállóbbá válik a betegségekkel szemben.
- Környezettudatos magatartás elsajátítása.
- Egészséges táplálkozás igényének kialakítása.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermekekre – életkorukból adóan – jellemző, hogy magatartásukat érzelmeik vezérlik, ezért fontos és elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Beszoktatás:

A beszoktatást megelőzően az óvónők családlátogatást végeznek, ellátogatnak a gyermekek otthonába, környezettanulmányt végeznek. A gyerekek óvodai beszoktatása fokozatos, szülői egyeztetés szükséges. A beszoktatás idején kiemelt szerepe van a nyugodt légkör megteremtésének. Nagy fontossággal bír a kisgyermek bizalmának kialakításában, hogy lássa, tapasztalja, a szülei bizalmas kapcsolatban állnak az óvónőkkel, az óvoda dolgozóival, hiszen akiben a szülei bíznak, abban ő is bízhat.

Az óvónő és az óvoda feladatai:

Az óvoda párhuzamosan segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának kialakulását és engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.

Az óvónő teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyereket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére. Fontos, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek még fokozottabb figyelmet kapjanak, ezáltal biztonságérzetük megszilárduljon, érezzék az elfogadást, a megértést, a segítségnyújtást. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, megfelelő szakembereket igényel. A gyermekek testi és lelki fejlődéséhez teremtsünk barátságos, derűs légkört, mert ez az alapja a tevékenységek sikeres elvégzésének. Az óvónő legyen modellértékű személyiség, irányítsa a gyermekek közösségi életét. Az óvónő magatartása legyen határozott, de barátságos, szeretetteljes, következetes, őszinte és hiteles. Tudja tolerálni a másságot, a gyerekek egyéni sajátosságát vegye figyelembe. Nevelje őket egymás elfogadására, tiszteletére, a mások eredményeinek elismerésére.

. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet töltsön be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Önmagunk és egymás megismerése és az élmények közös átélése által valósuljon meg a közösségfejlesztés. Az óvónő támogatni képes a közösségszervezést a barátságok preferálása által – az állandó egyéni tevékenységekkel szemben. A csoportkohéziót erősíthetik a közös élmények, hagyományok és ünnepek.

Az óvodapedagógusok törekedjen az önérvényesítés és konformizmus egészséges arányának megőrzésére az igazságosság és méltányosság érvényesítésével .Az őszinteség megnyilvánulása ne vonjon maga után retorziót és negatív visszacsatolást, reflektív attitűd érvényesítése jelenjen meg.

Értékelésnél preferálják az óvodapedagógusok a személyre szóló, egyéni sajátosságokon alapuló, konkrét helyzetre vonatkozó megerősítést és a közösség előtt történő erkölcsi elismerést.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az évek folyamán kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak. A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt. Elfogadják az adott tevékenységek megkívánta magatartási formákat. Türelmesen és figyelmesen végighallgatják az óvónő és társak közléseit, kérdéseit. Érdeklődnek egymás, és a csoport iránt. Önként, vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a tevékenységekbe. Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel szemben, vigyáznak munkáikra. Örülnek a közösen elért sikereknek. Szükségletükké válik a közös munka, a közös tevékenység. Önmaguk is keresik a segítségnyújtás megfelelő formáját. Kimutatják barátságukat, bíznak társukban. Felfogják és megértik a metakommunikatív jelzéseket. Megkezdett munkáikat be tudják fejezni. Vállalt feladataikért felelősséget éreznek.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés minden területén megvalósítandó feladat, annak egészében jelen van.

Az óvoda a gyermek kíváncsiságára, érdeklődési körére tekintettel biztosít változatos feladatokat és tevékenységeket, melyek az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelnek. Ezeken át szerez a gyermek tapasztalatokat a társadalmi és természeti környezetéről. Feladatunk ezen tapasztalatszerzéshez lehetőséget biztosítani és a megszerzett ismereteket rendszerezni.

Célok:

- Anyanyelvi kompetenciák fejlesztése
- Anyanyelv szeretetére, ismeretére és megbecsülésére nevelés mintaadással
- A gyermek beszédkedvének fenntartása, fejlesztése a gyermek meghallgatásával, kérdéseik megválaszolásával.
- A gyermek életkorának megfelelő kommunikációs képességek kialakítása
- Kognitív képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, gondolkodás, figyelem, emlékezet)

Feladatok

- A gyermek önkifejezésének támogatása a kommunikáció eszközeivel, olyan környezet teremtése, ahol a gyermekek bátran kérdezhetnek, és elmondhatják a véleményüket. A kommunikációval a biztonságérzetük növelése
- A nyelvi közlés többszintű összetevőinek differenciált, sokoldalú fejlesztése, ehhez lehetőséget adó beszédhelyzetek megteremtése. Általános és relációs szókincs gazdagítása, minél több szófaj használatának elősegítése, gyakorlás.
- Metakommunikációs jelek felismerése, alkalmazása
- Az olvasás és írás alapját adó beszédpercepció és beszédértés fejlesztése
- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységben való megvalósítása
- Változatos anyanyelvi játékok alkalmazása a megfelelő artikuláció kialakításáért
- A gyermekek egyéni beszédfejlődésének figyelemmel kísérése, rendellenesség tapasztalásakor logopédiai segítség kérése. Család, óvoda és logopédus szakember együttműködése a prevenciós vagy korrekciós ellátás során. Beszéd rendellenesség esetén a fejlődés elősegítése a kompetenciahatárok betartásával
- Nem magyar anyanyelvű gyermekek megsegítése a magyar nyelv elsajátításában.
- Differenciált képességfejlesztés
- Építés a gyermek már meglevő tapasztalataira, tudására
- A gyermek gondolkodásának fejlesztése tervezett tevékenységekkel, és a spontán adódó lehetőségek kihasználásával is
- Változatos tevékenységek biztosítása, amely a gyermekek érdeklődésére épül
- Önálló ismeretszerzésre nevelés, lehetőség biztosítása a tapasztalatok megszerzésére
- Értelmi képességek fejlesztése, melyek az ok-okozati összefüggések meglátásához elengedhetetlenek
- A kognitív képességek játékba ágyazott fejlesztése
- A problémamegoldó gondolkodás, és a gondolkodási műveletek biztos alkalmazásának elősegítése
- A megszerezett tudástartalmak rendszerbe helyezése, a meglevő ismeretek alkalmazása, gyakorlása
- Az átlagon felüli képességekkel rendelkező gyermekek tehetségének felismerése, a tehetséggondozás megvalósítása
- A módszerek és eszközök tudatos, egyéni sajátosságokhoz való megválasztása

Fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

- A gyermekek érthetően kommunikálnak egymással és a felnőttekkel is. Egész, bővített mondatokat használnak, amelyben minden szófaj megjelenik. Mondanivalójukat életkoruknak megfelelő hangsúllyal fejezik ki a megfelelő tempóban. Képesek érzelmeik kifejezésére, mesélésre, önálló történetek kitalálására. Használják a metakommunikációs jeleket, beszédüket mimika színesíti.
- Aktív és passzív szókincsük is bővült
- Tisztán ejtik ki a beszédhangokat, a magánhangzókat és a mássalhangzókat is egyaránt
- Beszédük logikai elemeket tartalmaz, kauzális gondolkodásuk kialakult.
- Képesek mások beszédét megérteni, és figyelmesen végig hallgatni, beszédfegyelmük kialakult. Továbbá képesek a nyelvi gondolkodásra
- Az iskolai tanuláshoz szükséges nyelvi és kognitív képességek birtokában vannak, azokon folyamatos fejlődés mutatható ki. Szándékos, koncentrált figyelme, érzékelése, észlelése, emlékezete megbízható, megfigyelőképessége kialakult. Képes problémamegoldó gondolkodásra, kreatív.
- Kialakult a sikeres tanulás feltétele: a fogalmi gondolkodás
- Képes a gondolkodási műveletek alkalmazására, rendszerezni képes a szerzett ismereteit.
- Önállóan végzi az életkorának megfelelő tevékenységeket
- Megfelelően tájékozódik térben, időben. Történeteket logikai és időrendi sorba megfelelően rendezi.
- Szabálytudatuk, feladattudatuk és feladattartásuk kialakult.
- Alaklátás és formaállandóság kialakult. Eszközhasználatuk kreatív, munkáikat fantáziadús ábrázolás jellemzi.
- Aritmetikai képességeik fejlettek, mennyiségállandóság kialakult.
- Kognitív és nyelvi képességei készség szintre fejlődtek.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Hetirend

Célunk:

- A heti rend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat biztosítja az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

Feladataink:

- tervszerűség és folyamatosság biztosítása, megvalósítása
- minden korcsoportban a heti rend rugalmas betartatása
- a heti rend összeállításánál figyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására
- úgy állítjuk össze, hogy a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen
- elsődlegesnek tartjuk a játék szerepét, ezért elegendő időt biztosítunk az elmélyült, nyugodt játékhoz
- a csoportok összehangolva állítják össze a heti rendjüket, hogy egymást ne zavarják (pl. testnevelés a tornateremben)

Napirend

Célunk:

- Az óvodáskorú gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez elengedhetetlen az óvodai élet céltudatos szervezése. Ezt szolgálja a gyermekek életrendjét, időbeosztását tartalmazó folyamatos, rugalmas napirend.

Feladataink:

- elmélyült, tartalmas, hosszantartó játékhoz elegendő idő biztosítása
- a szabad játék alapját képező élményszerzési lehetőségek nyújtása (séták,

kirándulások, ünnepek, hagyományápolás)

- a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, a folyamatosság és a rugalmasság érvényesülése érdekében
- elegendő idő biztosítása a gondozási tevékenységek végzésére, minden kisgyermek a saját tempójában tevékenykedhessen
- differenciált tevékenységek tervezése, szervezése, tekintettel az eltérő korosztályok igényeire
- a délelőtti és a délutáni időszakban szabad levegőn való tartózkodás biztosítása

A nyári hónapokban az óvodai életet nyári napirend szerint szervezzük. Az év közbeni szokások megtartása mellett ez annyiban jelent változást, hogy a gyermekek lehetőség szerint az egész napjukat a szabadban töltik.

Napirend, a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekhez

- 6:00-7:00 Összevont csoportban gyülekező.
- 7:00 – 10:00 Saját csoportokban gondozási feladatok ellátása (tisztálkodás, étkezés) Szabad játék, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenység (5-35 perces tevékenykedtető foglalkozások). Mindennapos frissítő mozgás.
- 10:00 – 12:30 Egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek a szabad levegőn Gondozási feladatok (vetkőzés, tisztálkodás, ebéd, készülődés a pihenéshez).
- 12:30 – 14:30 Pihenés.
- 14:30 – 17:00 Gondozási feladatok (öltözés, tisztálkodás, uzsonna). Szabad játék, párhuzamosan is végezhető játékos tevékenységek a szülők érkezéséig.

Óvodai dokumentumok

- Óvodai csoportnapló
- Óvodai felvételi és mulasztási napló Fejlődési napló
- Gyermek fejlődésének mérése és értékelése
- Óvodai szakvélemény a gyermek iskolaérettségére vonatkozó 3 pld. nyomtatvány Nyári napló

- Óvodai törzskönyv
- Óvodai felvételi előjegyzési napló

Csoportnapló

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, az óvodai körbélyegző lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét
- a gyermekek OM azonosítóját, TAJ számát és a szülő elérhetőségét
- a gyermekek névsorát korcsoport szerint (osztott és részben osztott csoportok esetén)
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek névsorát
- a csoportra vonatkozó statisztikai adatokat
- a gyermekek születésnapjainak nyilvántartását
- az elvégzett családlátogatások időpontját
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket
- a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységeket, feladatokat és az eseményekkel járó szervezési feladatokat (eseményterv)
- a nevelési terv és értékelése
- heti terv
- feljegyzések a csoport életéből
- hivatalos látogatások

A tervezés időkeretei:

Dokumentum típus	*Időkeret*
Eseményterv - programterv	1 hónap
Heti rend- napirend	1 év
Délutáni összevonás rendje	1 év
Nevelés tervezése	félév
Nevelés értékelése	félév
Heti terv (tevékenységek és a feladat)	1 hét
Nyári időszak	1 hónap

A mérés –értékelés folyamata és dokumentációja

A pedagógiai mérés célja:

- *megismerni* a gyermek pillanatnyi fejlettségi szintjét, állapotát
- a *fejlesztési irányvonal* meghatározása az óvodapedagógus megfigyeléseiből és a vizsgálati eredmények elemzéséből
- *információszerzés* arról, hogy a gyermek önmagához képest mely területen fejlett, hol van esetleges lemaradása
- *segítse a pedagógia munkában* a fejlesztendő területek, a kimagasló képességek meghatározásával a tervezést, a legmegfelelőbb eljárások kiválasztását, és a gyermek saját képessége szerinti, saját tempójának megfelelő magasabb fejlettségi szint elérését
- az óvodai nevelés hatékonyságának növelése azáltal, hogy ismerjük a gyermek személyiségét, állapotát
- maga a fejlődés legyen a cél és eredmény

A fejlődést nyomon követő dokumentáció vezetéséhez (méréshez) kapcsolódó feladataink:

- az anamnézis adatlap elkészítése
- családlátogatásról, fogadóórákról készített feljegyzések készítése.
- a szülők rendszeres és megfelelő tájékoztatása gyermekük fejlettségével kapcsolatosan
- a beszoktatási időszak végén az addigi tapasztalatok rögzítése
- megfigyelésekkel, mérésekkel a gyermeki személyiség képességterületeinek bemutatása:
    - Fiziológiai jellemzők, biológiai szükségletek
    - Szociális, érzelmi, akarati fejlettség mutatói
    - Értelmi fejlettség mutatói
    - Mozgásfejlettség mutatói
    - Beszédfejlettség mutatói
- a megfigyelések, mérések során keletkezett eredmények rögzítése minden gyermeknél a fejlődést nyomon követő dokumentáció alapján
- az eredmények ismeretében, a gyermek önmagához mért fejlettségi szintjének értékelése után, a fejlesztő – nevelő munka tudatos tervezése.
- az egyéni fejlesztési tervben a fejlesztendő területek, feladatok meghatározása, amelyek a hátránycsökkentés érdekében, vagy a kiemelkedő képességek miatt a gyermekek további fejlődését elősegítik

- kizárólag azokra a képességterületekre tervezünk fejlesztést, amelyek konkrét feladatokat igényelnek
- szükség esetén szakember segítségének bevonása, amennyiben szakértői vizsgálatra sor kerül, annak megállapításait, javaslatait rögzítjük a fejlesztési tervben

VII. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Óvoda – család

- Óvodánkban arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermeket.
- Óvodáink nyitottak. Előre egyeztetett időben a szülő betekintést nyerhet az óvodai csoport mindennapi életébe, tevékenységeibe ahol megtapasztalhatják, hogy gyermekük jól érzi magát.
- A nyílt napok, az ünnepélyek nyitottak. A sikeres együttműködéshez szükséges a kölcsönös bizalom.
- A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk a reális nevelési elveket, szeretjük gyermekeiket.
- Elfogadjuk, hogy a saját képességeinek megfelelő ütemben kell haladnia, életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő ismeretet kell kapnia saját tanulási útján – akkor a váltás óvoda és iskola között a gyermek számára nem lehet trauma.
- Egyéni beszélgetések előzetes időpont egyeztetés után egyéni esetmegbeszélések az aktualitásnak megfelelően.
- Szülők tájékoztatása évente két alkalommal a gyermekek fejlődéséről, a nevelői szobában az óvodapedagógusok fogadóóráján.
- Ha a szülőnek van bármilyen egyéni kérése a gyermek nevelését, gondozását illetően, akkor azt az óvodapedagógusnak tiszteletben kell tartania.
- A szülőt, ha bármilyen probléma merül fel a gyermekével kapcsolatban, empatikusan, óvatosan kell tájékoztatnia az óvodapedagógusnak.
- Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy az együttműködés a szülőnek nemcsak joga, hanem kötelessége is.

Kapcsolattartás formái

- *Óvodai beiratkozás.*
- *Családlátogatás:* a gyermek óvodába lépése előtt történik meg a családlátogatás, ahol az óvodapedagógusok felmérik, hogy a gyermek milyen környezetben tölti mindennapjait, valamint tapasztalatokat szereznek a családi háttérről.

- A *fogadóóra*: előre egyeztetett időpontban történik, a szülő vagy a pedagógus kezdeményezésére. A megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja.
- *Szülői értekezletek*: az óvodában egy nevelési évben normál esetben 3 alkalommal szülői értekezletet tartunk, ahol a szülők tájékozódhatnak az aktuális programokról, tervekről. Szülői Szervezet vezetőjével, ill. tagjaival való találkozás, beszélgetés, tapasztalatcsere.
- *Közös rendezvények* (kirándulás, előadás) szervezése.
- Napi kapcsolattartás (a gyermekkel kapcsolatos aktuális témák megbeszélése).
- Az óvodai ünnepségeken, rendezvényeken való részvétel.

Az óvoda és a köznevelési intézmények kapcsolata

Óvoda-bölcsőde:

- Az oktatási rendszerben részt vevő intézmények feladata a gyermekekkel kapcsolatos információk átadása. A bölcsődéből óvodába íratott gyermek fejlődési ütemét, bölcsődei és otthoni szabály- és szokásrendszerét, a gondozónők nevelői attitűdjét ismernie kell az óvodapedagógusnak.

Óvoda-iskola:

- Az óvoda-iskola kapcsolata hasonlatos a bölcsődéével. Az óvodában folytatott nevelő, gondozó, fejlesztő feladatok által törekszünk arra, hogy 6-7 éves korra a gyermekek tanuláshoz szükséges képességei kialakuljanak, amelyek alkalmassá teszik őket az iskolai tanulás megkezdésére. Fontos, hogy az átmenet minél probléma mentesebb legyen. Az óvodapedagógus feladata a gyermekkel kapcsolatos információk átadása a pedagógusnak. A pedagógusnak ismernie kell a gyermek fejlődési ütemét, a gyermek képességeiben rejlő előnyöket és hátrányokat. Tudnia kell arról, ha a gyermek tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzd, illetve arról is, ha a gyermek tehetségígéret. Meg kell ismernie a gyermek személyiségét, családjának összetételét, a gyermek és a család, illetve az óvoda és a család kapcsolatát, a szülők együttműködő képességét a gyermek nevelésében, fejlesztésében felmerülő problémákkal kapcsolatosan.

Az óvoda munkáját támogató, segítő intézmények, szervezetek kapcsolata

Konecsni György Kulturális Központ

- Folyamatos és hagyományápoló kapcsolatra törekszünk.
- Gyermekműsorok, gyermek mozi előadás megtekintése.
- Gyermekeknek szóló kiállítások, játékbemutatók látogatása.
- Az intézmény ad helyet egyes óvodai rendezvényeknek, mint mesenap, vagy karácsonyi műsor.

Városi Könyvtár

- Az évek óta jól működő foglalkozásokat továbbra is látogatjuk.
- A könyvkölcsönzési lehetőséget tudatosítjuk a gyerekekben, rajtuk keresztül a családra is hatni szeretnénk.
- Igényes könyvtárlátogató és könyvbarát gyerekeket szeretnénk nevelni, akik a „könyvet" értéknek tekintik.

Egészségügyi szakszolgálat

Együttműködés formái:

- Védőnői Szakszolgálat: A védőnő rendszeresen ellenőrzi a gyermekek testi épségét, higiéniájukat, ellenőrzi testi, érzelmi és szellemi fejlődésük megfelelő ütemét. Az óvoda védőnő kapcsolata folyamatos, együttműködő és stabil. Az óvodapedagógus munkáját támogatóan segíti a védőnő.
- Fogorvosi rendelőbe történő látogatás, helyes fogápolás ismertetése játékos formában

Pedagógiai Szakszolgálati Intézmény

- Szakértői bizottsági tevékenység: Beilleszkedési, Tanulási- és Magatartási Nehézséggel küzdő, valamint a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek diagnosztizálása. Nevelési tanácsadás.
- Logopédiai ellátás
- Gyógytestnevelés
- Óvodapszichológiai ellátás

Gyermekjóléti Szolgálat – Járási Gyámhivatal

- A gyermekek szociális helyzetének javítása érdekében elengedhetetlen a folyamatos munkakapcsolat az intézményekkel. Az óvoda köteles jelzéssel élni ezen intézmények felé a

gyermek veszélyeztetettsége esetén, valamint jogában állhatósági eljárást kezdeményezni, ha a gyermeket bántalmazták vagy súlyos elhanyagolási illetve egyéb súlyos veszélyeztető állapot fennállását tapasztalja.

Nemzetiségi Önkormányzat

- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodánk kapcsolatot tart a szervezettel.

VIII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodai élet tevékenységformái

Játék

A játék a gyermekek természetes életformája. A játékalkalmazkodási eszköz, fejleszti az kifejező-készséget és az alkotóképességet, oldja a szorongást, félelmet, amely során a gyermek gyakorolja, tökéletesíti különféle képességeit. . A gyermekek számára örömforrás, áthatja miden tevékenységét, amely az iskolás korig az ismeretszerzés egyik fő forrását is jelenti. Alkalmas arra, hogy megismerje környezetét, feldolgozza és ismételgesse tevékenységeit, átélt élményeit. A szabad játék semmi mással nem pótolható gyermeki, önkéntes, spontán tevékenység, ahol nem a végeredmény a fontos. A szervezett játékos tevékenységek alkalmával az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét, valamint a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Cél:

- A gyermek egyéni vágyai ötletei kibontakozhatnak a játék során, képességeik komplex módon fejlődhetnek, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben.

Feladat:

- élményszerű és elmélyült gyermeki játék kibontakozásának biztosítása, a gyermek önállóságára alapozva.
- a játék helyszíneinek, eszközeinek biztosítása, ezáltal segítve személyiségük szabad kibontakozását

Tartalom:

- mozgásgyakorló játékok
- játékok hangokkal
- kooperáció a társakkal
- problémahelyzet megoldása
- szituációs játék
- szerepjáték
- dramatizálás
- labdajátékok
- versenyjátékok

Feltételek:

- biztonságos hely
- nyugodt, derűs légkör
- elegendő idő
- eszközök
- élményszerzési lehetőség biztosítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- a játék alatt végig bátorítóan, ösztönzően viselkedik
- a szabályok ismertetése során pontos, egyértelmű
- együtt játszik a gyermekekkel
- kezdeményező
- irányító, tudatos jelenlétével segíti a fejlődést
- lehetőséget biztosít az alkotások bemutatására

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- képesek mind egyénileg, mind csoportosan az elmélyült játékra, akár több napon át folytatva azt
- a normák betartása mellet élvezettel játszanak
- változatos játéktevékenységek során fejlődik önismeretük
- a szabálytudatuk erősödésével megtanulják elviselni kudarcaikat
- tudatosan használja a szituációnak megfelelő kommunikációs formákat
- minden esetben élvezi a szabad játék adta kreativitás lehetőségét

A játék formái:

Gyakorló, funkcionális játék

- a cselekvésből fakadó siker ismétlésére készteti a gyermeket, amely örömet okoz számára, mely során az anyagokat, eszközöket megismeri
- ez a játéktípus a legjellemzőbb 3-4 éves korban, de később is megtalálható bizonyos szinten
- figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek kiélhessék ismétlési vágyukat, s ezáltal továbbléphessenek egy magasabb szintű játéktevékenységbe
- 3-4 éves korban jellemző
- mozgás-, szöveg- és dallamismétlő játékok

Konstrukciós játék

- olyan játéktevékenység melynek során a gyerekek átélik az alkotás örömét
- fejlődik képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, esztétikai érzékük
- az elmélyült, tartalmas játéknak feltétele a megfelelő mennyiségű és minőségű játékkészlet
- keressük a lehetőségeket a jó minőségű, a kor igényeinek megfelelő játékeszköz beszerzéséhez
- egyedül, valamint társsal, társakkal is játszhatnak
- fejleszti a képzeletet, emlékezetet, problémamegoldó képességet, megfigyelő képességet

Szimbolikus játék

- a gyermek kiterjeszti társas körét, de nem minden esetben
- ha van is társ, szerepkiosztás még nincs
- szimbólumok egyre inkább a valóságnak rendelődnek alá
- helyettesíti a dolgokat, helyzeteket a valóságnak megfelelő elemekkel
- eltávolodik a saját cselekvésétől
- megjelenít gondolatokat, érzéseket
- a valós élet egyszerűbb mozzanatait tükrözi (pl.: mosás, főzés)

Szerepjáték

- nagy jelentősége van a gyermekek egész személyiség fejlődésében
- gyakorolja a társakkal való együttműködést, átéli az alá fölérendeltségi viszonyokat, újra alkotva egy-egy átélt eseményt
- fő motiváló tényező a felnőttek utánzása, amit képzelete segítségével újraalkot, kiegészít
- szándékaik és lehetőségeik ellentmondásba kerülhetnek, ezt szerepjátékokban feloldhatják
- kompenzál, feszültséget old
- élményanyagukból merítenek közvetetten (média, mese) vagy közvetlenül (bolt, orvos, stb.)
- megjelenik az együtt játszók egymáshoz való viszonya a szereposztásban
- elvárják egymástól a szerephez idomuló viselkedést, szóhasználatot

Bábozás, dramatizálás

- a gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, ezáltal feleleveníti tapasztalatait hasonlóan a szerepjátékhoz, de itt bábot használ hozzá vagy beöltözik jelmezbe
- a bábozónak nagy szerepe van a személyiség fejlődésére ugyanakkor hat a társas kapcsolatok alakulására is

- nagy segítséget nyújt a gátlásos gyerekek feszültségoldásában
- a bábozás egyik lényeges eleme a beszédfejlesztés, nagyon sok fogalmat, kifejezést gyakorolhatnak a gyerekek
- fejlesztés szempontjából nagy jelentősége van a hangutánzásnak és a különböző érzelmi állapotok kifejezésének hangszínnel, hanglejtéssel és a beszédtempóval
- a játék során biztosítani kell az ehhez szükséges tárgyi feltételeket, valamint időt

Szabályjáték

- legfontosabb eleme a szabályokhoz való igazodás
- a szerepekhez kapcsolódó szabályoknak egyre nő a jelentőségük
- fontos az együtt játszás, a társak jelenléte
- a játék öröme a szabály betartásából ered
- kötött a játék menete, a szabályok, aki nem tartja be, kizárják
- szabályoknak rendelik alá magukat
- együttműködésre képesek
- fogalmi gondolkodásra képesek
- játék közben megtanulják indulataik fékezését, átélik a kudarc és a siker élményét
- fontos feladatunk, hogy együtt játszva nyújtsunk mintát számukra egészen addig, amíg önállóan nem alkalmazzák a szabályt
- nagy szerepe van az óvónő kreativitásának abban, hogyan bővül, színesedik a gyermekek játéka

Verselés, mesélés

A mese és vers a dalokkal együtt a nyelv „ünnepi ruhája" kell, hogy legyen az óvodai élet minden napján. A mesehallgatás, a versmondás, az anyanyelvi nevelés semmivel nem pótolható lehetősége. Az anyanyelvnek nevelő hatása akkor van, ha felhívja a gyermek figyelmét az emberi beszéd érdekességeire, szépségeire, formájára és teszi ezt természetesen észrevétlenül. A mese és vers során olyan beszédkapcsolatoknak kell létrejönni, amelyből hiányzik a közvetlen oktató szándék.

Cél:

- Az óvodásgyermek szemléletmódjának és világképének alakítása verselés, mesélés által. Minden alkalommal a gyermek életkorának megfelelő klasszikus, népi és kortárs irodalmi élménynyújtás.

Feladat:

- az anyanyelv szeretetére nevelés a mesélésen, verselésen keresztül
- a mesék, versek iránti érdeklődés felkeltése

Tartalom:

- nép mondókák
- gyermekversek: népköltészet, irodalmi művek
- mesék: népmesék, mondavilág meséi, műmesék
- reális történetek, elbeszélések
- spontán verselés, mesélés – saját vers és mesealkotás
- klasszikus és kortárs irodalmi művek

Feltételek:

- hely, idő mesesarok biztosítása
- az óvodai élet tervezett és spontán helyzetei
- könyvek: mesekönyvek, leporellók, verses kötetek, ismeretterjesztő könyvek
- bábok, fejdíszek, jelmezek, díszletek
- paraván
- diavetítő, filmek

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi művek, alkotások választása
- mese és versmondás emlékezetből történjen
- biztosítsa a mindennapos verset, mesét
- a nyugodt, bensőséges mesehallgatás körülményeinek megteremtése

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- önállóan, szívesen ismételgessék a tanult verseket, mondókákat
- igényük alakuljon ki a mesehallgatásra, vershallgatásra
- szívesen dramatizálnak, akár a saját szórakoztatásukra is
- tisztelettel bánnak a könyvekkel, azokat naponta forgatják, használják
- képzeletük, fantáziájuk szándékos figyelmük fejlődik

- kialakul beszédfegyelmük
- gyarapodik szókincsük
- kifejező beszédükhöz használják a metakommunikációs eszközöket is

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodánk zenei nevelésének alapjait Forrai Katalin: Ének az óvodában c. módszertani könyve képezi, tánctanításhoz. Mivel óvodánk fő profilja a gyermekek egészséges életmódra nevelése, testi képességeinek fejlesztése, ezért fokozott figyelmet fordítunk a mozgáskultúra ápolására. Indokolja még a mozgáskultúra fejlesztését a gyerekek fokozott mozgásigénye, a mostanában egyre gyakoribb testtartási hiba, és a médiából nap, mint nap hallható monoton gépzene, mely szinte teljesen elfeledteti (szülővel egyaránt) a népzenei hagyományokat, a néptáncot.

Cél:

- Valósuljon meg a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának megalapozása. A zenei képességek fejlesztésén túl a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása. A zene által más művészetek iránti fogékonyság kialakítása.

Feladat:

- a gyermekek zenei képességeinek fejlesztése, a zenei kreativitás alakítása az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások által
- a tananyag kiválasztásánál az életkori sajátosságok figyelembe vétele
- a gyermekek mindennapi tevékenységének legyen része az éneklés, zenélés

Tartalom:

- mondókák, kiolvasok, kiszámolók
- lovagoltatók, döcögtetők, ölbeli játékok
- tervezett és spontán éneklések
- népi gyermekdalok
- népi gyermekjátékok, énekes játékok

- népdalok, műdalok
- térformák, mozgásformák, gyermektánc
- gyermek néptáncok
- hallás-és ritmusfejlesztő játékok
- hangszerek
- zenehallgatási darabok, klasszikus művek

Feltételek:

- hely, idő, friss levegő biztosítása
- népi játékok, dalok, mondókagyűjtemények
- hangszerek, egyéb ritmus. és zenei eszközök
- fejdíszek. jelmezek, bábok
- audió-eszközök
- zenehallgatási anyagok

Az óvodapedagógus feladatai:

- szívesen és gyakran énekeljék az ismert dalokat
- a csoport életkori sajátosságainak megfelelő zenei anyag kiválasztása
- a gyermekek zenei kezdeményezésének elfogadása
- az egyéni képességek kibontakozása, fejlesztése
- élvezettel vegyenek részt az dalos játékokban
- a népi hagyományok ismerete, tisztelete
- a zenei képességfejlesztés eszközeinek, módszereinek változatos alkalmazásával örömteli zenei tevékenység biztosítása

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- szívesen énekeljenek, játszanak dalos játékokat, egyénileg és csoportosan is
- érezzék a dalok, mondókák ritmusát és az egyenletes lüktetést
- helyes tempó- és testtartással járjanak körbe, ismerjék a tér és mozgásformákat
- szívesen, türelemmel hallgassák a zenei műveket
- a mindennapi tevékenységének része legyen az éneklés, zenélés, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek személyiségfejlődésének fontos eszközei a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, képalakítás, építés. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A tevékenységforma lehetővé teszi tárgyi világ megismerését, feldolgozását, így gazdagodik érzelmi világuk, esztétikai igényük, illetve formálódik a gondolkodásuk.

Célok:

- Az örömteli alkotás iránti igény kialakítása. A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, téri szabad kifejezése.

Feladatok:

- megismertetni a gyermekeket a változatos és komplex tevékenységekbe ágyazva az eszközök használatával, a különböző technikai eszközökkel és módszerekkel
- a vizuális észlelés, képzelet, emlékezés, a vizuális gondolkodás megalapozása
- a napi tevékenységbe beágyazott ábrázoló tevékenységek lehetőségének biztosítása
- esztétikai élménynyújtás a kézműves tevékenységek által

Tartalom:

- képalakítás: különféle technikákkal, anyagokkal ábrázolás, vágás, tépés, darabolás, díszítés, kollázs, montázs, mintázás, ragasztás
- kézimunka: festés, varrás, szövés, fonás, körmön fonás, batikolás, csomózás, hajtogatás, nemezelés
- építés: téralakítás, építmények alakítása, térrészek berendezése, makettek készítése
- plasztikai munkák: agyag, gyurma, képlékeny anyagok alakítása, formálása
- kevert technikai eljárások: kőfestés, viaszkarcolás, térhatású képek, montázs, mozaik, nyomatok (dugó, krumpli, levél, tárgyak, gyűrtpapír), nyomat tovább alakítása rajzolással

Feltételek:

- hely: ábrázolóasztal biztosítása, munkák tárolására alkalmas hely
- idő: egésznap folyamán
- eszközök: változatos eszközök (életkori sajátosságok figyelembe vételével)

Az óvodapedagógus feladatai:

- az óvónő türelmes, nyitott személyiségű, esztétikailag fogékony és munkájára igényes, magyarázata érthető, értékelése ösztönző, pozitív megerősítéssel dicsér
- változatos eszközökkel, anyagokkal kreatívan biztosít élményeket
- figyelembe veszi a csoport életkori sajátosságait és fejlettségi szintjét a differenciálás során, a tehetségek kibontakoztatását
- a tevékenységek során képes új ötleteket képes, miközben a gyermek ötleteit is szívesen fogadja
- a gyermekek számára lehetőséget biztosít a választásra, újrakezdésre és javíthatóságra
- változatos módszereket alkalmaz
- a gyermekek munkáit megbecsüli nem csak a látványos eredményt, hanem a tevékenység folyamatát is értékesnek ítéli meg

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- ceruzafogásuk kialakul
- szívesen rajzolnak, festenek, kézimunkáznak, az eszközöket rendeltetésszerűen és magabiztosan használják
- kialakul a képi látásmódjuk, szívesen jelenítik meg egyéni módon élményeiket, érzéseiket rajzban, festésben, mintázásban
- a gyermeki alkotására jellemző lesz az életkornak megfelelő részletezés, formai kifejezés és a színek használata
- alkotásaikra büszkék, törekednek a szép munkára, megfogalmazzák véleményüket, tudnak beszélgetni az elkészült műről
- téralakításban, építésben ötletesek, egymással együttműködők

Mozgás

Az óvodáskor a természetes mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli gyakorlási formákkal, játékokkal tudunk elősegíteni.

Célok:

- Valósuljon meg a gyermekek optimális testi fejlődése szükségleteik és mozgásigényeik kielégítésével,a testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozásával. Erő- állóképesség fejlesztése a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően.

Feladatok:

- egészséges életmód kialakítása, erősítése játékos mozgással
- a gyermekek saját testükhöz viszonyítva képesek legyenek a térben mozogni
- a tevékenység során különböző módszerek és eszközök segítségével fejlődik állóképességük, teljesítőképességük
- különböző tartáshibák (elsősorban a hanyag tartás, lúdtalp) kialakulásának megelőzése, javítása

Az óvodapedagógus tevékenységei/feladatai:

Tartalom:

- Játékok:
  - szabályjátékok
  - szerepjátékok
  - versenyjátékok
  - utánzójátékok
  - futójátékok
  - fogójátékok

- Rendgyakorlatok:
  - egyenes testtartás
  - fordulatok meghatározott irányban
  - vonal és köralakítás

- Gimnasztika –szabadgyakorlatok:
  - nyakizom gyakorlatok
  - kartartások
  - kar-, láb és törzsmozgások
  - zenés gimnasztika
  - testhelyzetek
  - keresztmozgások
- Kéziszer gyakorlatok:

- babzsák
- szalag
- karika
- tornabot, stb.

- Járások, futások:
  - természetes járás
  - járás irányváltoztatásokkal
  - állatjárások utánzása
  - ritmusra járás
  - futás egyenes vonalban és irányváltoztatással
  - lassítás-gyorsítás
  - akadályok leküzdése
  - versenyfutás

- Szökdelések, ugrások:
  - helyben és haladva (egy lábon, páros lábon, váltott lábbal)
  - akadályokon át (le, fel, át)

- Dobások, labdás gyakorlatok:
  - labdafogások
  - labdagurítások
  - labdavezetések
  - labdahajítások
  - labda fel-, és ledobások (alsó és felsődobások)
  - célba dobás
- Támasz-, függés-,és egyensúly gyakorlatok:
  - talajon csúszás, mászás, kúszás
  - gurulások
  - egyensúlyozás padon, zsámolyon
  - egyensúlyozás bordásfalon-vízszintes és függőleges irányban
  - egyensúlyozás emelt szeren (pad)
  - egyensúlyozás változatos talajon (szivacs, fakorong stb.)

- Foglalkozások a szabadban:
    - udvari játékszereken
    - sportszerekkel végzett mozgások (labda, kislabda, karika, bot, teniszütő, ugrókötél, babzsák)
    - sporteszközökön végzett mozgás (mászás, csúszás, függeszkedés, ugrás, járás, bújás)
    - a közeli játszóterek és parklehetőségeinek kihasználása
    - erdei kirándulások, télen csúszkálás, szánkózás

A mozgásfejlesztés területei:

- szabad mozgás a teremben és a szabadban (udvaron, parkban, játszótéren, erdőben, stb.)
- a napirendbe beépített mindennapos egészségfejlesztő torna
- szabadidős tevékenységek (különféle mozgásos játékok)
- szervezett mozgásfejlesztés a tornateremben
- gyógytorna, lúdtalp torna

Feltételek:

- hely: csoportszoba, tornaterem, udvar, játszótér
- idő: egésznap folyamán
- eszközök: változatos eszközök (életkori sajátosságokat, illetve egyéni vagy csoportos fejlettségi szintet figyelembe véve)

Az óvodapedagógus feladatai:

- a legfontosabb feladat a mozgás szeretetének és igényének felébresztése a gyermekekben, egy örömforrás legyen
- minden nap időjárástól függően biztosítson lehetőséget a gyermekeknek a szabad levegőn való tartózkodásra
- a tevékenység tervezésénél vegye figyelembe az életkor és a csoport általános fejlettségét, használjon sérülésmentes, változatos eszközöket, törekedjen a folyamatos mozgásra, a minimális várakozási időre, a játékosságra, a feladatok gyakoroltatására, a szabad játékra
- a hibákat gyakorlat közben a helyes mozgás dicséretével, példamutatásával javítsa, tapintatosan értékeljen, bíztasson, értékeljen

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- képesek a szabálykövető társas viselkedésre, együttműködésre, kommunikációra, pozitív énképre, önkontrollra, érzelemszabályozásra

- képesek a kis- és nagymozgások önálló és magabiztos kivitelezésére
- a mozgás a napi rutinjukká válik, melynek minden formáját örömmel végzik
- állóképességük, edzettségük, kitartásuk növekszik; mozgásuk összerendezetté válik; fejlődik tér-, idő, alkalmazkodó- és testi képességük, finommotorikájuk; kialakult mozgáskoordinációjuk, egyensúly érzékük, testsémájuk, kéz dominanciájuk és oldaliságuk
- a tevékenység alatt képesek a fegyelmezett viselkedésre, egymásra vigyáznak, ismerik a mozgások során alkalmazott szakszavakat
- törekednek a játékszabályok betartására és a helyes feladatvégzésre
- az egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyeken szívesen vesznek részt, a kudarcokat ügyesen kezelik
- a tornaszereket, eszközöket rendeltetésszerűen használják
- a vízhez szoktatás miatt nincs félelemérzetük a vízben
- képesek zenére is táncos mozgásokat végezni

A külső világ tevékeny megismerése

Igyekszünk változatos, játékos feladatokon keresztül láttatni, hogyan óvjuk, védjük szűkebb és tágabb környezetünket, természeti erőforrásainkat. Madárbarát Óvoda cím elnyerésével fenntarthatóvá, hagyománnyá kívánjuk formálni intézményünkben a jeles napokat.
A gyermek életkorához, értelmi képességéhez igazodva olyan tartalommal töltjük meg, amelyben további ismereteket szerezhet, felfedezhet összefüggéseket, cselekvőként részese, átélője az eseményeknek.

Célok

- Tapasztalatok útján, a gyermekeket körülvevő természeti- és társadalmi környezet értékeinek megismerése a környezettudatos magatartás és életmód megalapozása. Matematikai tapasztalatok biztosítása.

Feladatok

- a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív viszony fenntartása, alakítása
- megismertetni a gyermekeket a helyi hagyományokkal, néphagyományokkal, szokásokkal, kulturális értékekkel, melyek segítik eligazodni abban a környezetben, ahol élnek

- környezettudatos magatartás alapozása, reális világkép alakulása
- a spontán és szervezett tapasztalatszerzés során a gyermekek megismertetése a közvetlen és a tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri és időbeli viszonyaival
- a komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés szokásainak kialakítása
- óvó-védő magatartás kialakítása, minél több állat-és növényfaj megismertetése

Tartalom

Természeti-társadalmi környezet

- test-testséma
- család, lakóhely, munka
- óvoda és környéke
- közlekedés
- ünnepek, szokások, hagyományok
- állatok, növények, természetvédelem
- spontán és tervezett megfigyelések, természeti jelenségek
- környezetvédő programok: Takarítási világnap szeptember 23, Víz világnapja március 22, Az egészség világnapja április 07, A Föld napja április 22, Madarak és fák napja május 10
- kísérletek, gyűjtőmunka, egyéb tevékenységek

Matematikai tartalmú tapasztalatok

- halmazokkal történő műveletek
- több, kevesebb, ugyanannyi
- ellentétpárok
- becslés, párosítás
- rész-egész
- tér- sík- és mennyiségszemlélet
- számfogalom, tőszámnevek, sorszámnevek, határozatlan számnevek
- határozószók, relációk, téri viszonyok
- ok-okozati összefüggések, ítéletek
- logikai sorrendek, sorozatok
- problémahelyzetek létrehozása, felismerése, megoldása

Feltételek

- természetes alapanyagú eszközök használata
- képek, könyvek
- természetsarok: természet „kincsei"
- kiskert, szerszámok biztosítása
- homok, víz udvari játékeszközök

Óvodapedagógus feladatai

- az életkoruknak megfelelő rugalmas szokásrendet, viselkedésformát alakít ki, olyan képességeket fejleszt tudatosan, melyek szükségesek a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel magalapozásához
- a gyermekek kíváncsiságára épít, hogy az ismeretbővítés spontán tanulási folyamat legyen, ezáltal megteremtve a játékba ágyazott cselekvéses gondolkodás lehetőségeit
- változatos tevékenységeket biztosít, melyeken keresztül természeti és társadalmi tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek
- A természeti- emberi-tárgyi környezet tevékeny megismerése során juttassa a gyermekeket matematikai tartalmú, formai, mennyiségi, téri tapasztalatokhoz, ismeretekhez
- az óvodakert rendezése során a gyermekek ismerjék meg a növényeket, gondozásukat
- építse be a természet- és környezetvédelem jeles napjait a csoport tevékenységrendszerébe
- ismertesse meg az épített környezeti értékeket
- a pedagógus saját ismereteit, eszköztárát önképzéssel folyamatosan bővíti

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére- a gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően

- tudják saját és családtagjaik nevét, lakcímét
- meg tudják nevezni testrészeiket, azok funkcióját, kialakult testsémájuk
- ismerik közvetlen környezetüket, lakóhelyüket, megneveznek jelenségeket, történéseket, élőlényeket, tárgyakat
- képesek elemi tájékozódásra az emberi kapcsolatokban, térben és időben, a dolgok történésének ok-okozati rendjében, jól használják a hozzá tartotó fogalmakat
- figyelnek a környezet új jelenségeire, évszakok változásaira, érdeklődnek a változás iránt

- környezettudatos magatartási formákat, szokásokat, a hozzá kapcsolódó szabályokat, tevékenységeket ismeri: hulladékszelektálás, komposztálás, újrahasznosítás
- képesek egyszerű matematikai műveletekre, megkülönböztetik a mennyiségi-, formai-, nagyságbeli-, viszonyokat, azonosságokat, különbözőségeket
- kialakul a gyermekekben a világ egészére való nyitottság és ráhangoltság, a természethez és a környezethez való pozitív viszony

Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvő tapasztalással egyezősséget mutató munka és munkajellegű játékos tevékenység.

Cél:

- Képességek, a hozzáállás alakítása, mely pozitív viszonyt alakít ki a munka, mint tevékenység iránt. A munkát mindig örömmel, lelkesen végezze, váljon szokásrendszere részévé, ne érezze kényszernek azt. Erősítse feladattudatukat.

Feladat:

- mindenkor a gyermek életkori sajátosságai figyelembe véve kell kialakítani
- minden esetben biztosítani kell a szükséges eszközöket, a helyet, szem előtt tartva a biztonságot
- elegendő időt biztosítsunk ezekre a feladatokra
- ezen tevékenységen is törekedni kell a változatosságra, több lehetőséget felkínálva a gyakorláshoz
- az értékelés minden esetben a gyermekhez mérten történjen

Tartalom:

- Önkiszolgálás :
    - öltözködés
    - testápolás, mosdózás
    - étkezés
    - környezet rendjének megőrzése- teremrendezés
    - gyermek személyes holmijának kezelése
    - ágyazás

- Naposi munka :

- Alkalmi megbízatások:
  - öltöző-felelős
  - mosdó felelős
  - teremrendezés
  - egyéb – alkalomszerű feladatok

- Egészségvédelem :
  - gyümölcsnappal kapcsolatos feladatok
  - udvari élettel kapcsolatos feladatok

- Játékhoz kapcsolódó feladatok :
  - játékeszközök elrakása, tisztítása
  - teremrendezés

- Növény- és kertgondozás:
  - élősarok gondozása
  - csíráztatás, hajtatás
  - magvak elvetése, ültetés
  - palántázás
  - növények gondozása / teremben, kertben/

Feltételek:
- eszközök, gyermekméretű eszközök
- munka jellegű játékos tevékenység
- napostábla

Az óvodapedagógus feladatai:
- gyermekekkel való együttműködés
- pontos, érthető feladatadás
- fokozatosság a felelősségi körök és a feladat tartalmak kiosztásakor
- jutalomként történjen a megbízás

Várható fejlettségi szint az óvodáskor végére:

- rendeltetésszerűen használják az eszközöket, alkalmazzák a megismert munkafolyamatokat
- szívesen, örömmel végezzék el a feladataikat, akár egyéni, akár csoportos munkáról van szó
- pontosan teljesítsék a megbízásokat

IX. EGÉSZSÉGNEVELÉS, KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS, FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

Egészségnevelés

A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység, melyet az alábbi címszavakban foglalunk össze:

- az óvoda az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere,
- az egészséget támogató társadalompolitika,
- hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás,
- rizikócsoportos megközelítés,
- érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások,
- színtér programok (óvodák, stb),

Egészségünket ma minden eddiginél jobban befolyásolja az a tény, hogy az ember természeti, társadalmi személyes, érzelmi, szellemi környezetét az utóbbi évtizedben fokozódó gyorsasággal változtatta meg. Nem kétséges, hogy sokkal jobban fel kell készítenünk gyermekeinket arra, hogy milyen módon kell okosan élnünk.
"Az egészséget az ember teremti meg és éli mindennapi életének körülményei között ott, ahol tanul, dolgozik, játszik és szeret." (Ottawai Charta)

Az egészségfejlesztés célja

- A növekedés, a súlygyarapodás feleljen meg az életkornak, az egyéni alkatnak.
- A gyermekek szervezete legyen egészséges, ellenálló és alkalmazkodó képes, mozgásuk legyen összerendezett.
- Érzékszerveik fejlettsége tegye őket képessé a differenciált érzékelésre.
- A gyermekek rendelkezzenek önmaguk számára és a közösségi együttéléshez szükséges kulturált egészségügyi szokásokkal.
- Idegrendszerünk egészséges fejlettsége járuljon hozzá kiegyensúlyozott, derűs, félelemmentes magatartásukhoz.

Az egészségnevelés feladatai

- Az egészség védelme, ápolása a mindennapos nevelői gyakorlat szerves része.
- Alapfeladatunk a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.

Kiemelt odafigyelés:

- a testápolásra,
- helyes táplálkozásra,
- öltözködésre,
- levegőzésre,
- mozgásra,
- nyugodt pihenésre.

Helyes életritmus hangsúlyozott kiemelése, a szülőkkel egységes szemlélet kialakítása, megerősítése.

Mozgásigény kielégítése, edzettség, állóképesség fokozása.

- Mozgásos játékok gyűjtése, napi tervezése.
- Tornaeszközökkel való gyakorlatok összegyűjtése. Babzsák, labda, karika, bot, stb.
- Tartásjavító „Vitamin torna" gyakorlatainak beépítése a foglalkozások anyagába.
- Bemutató foglalkozás tartása.
- Folyamatos kapcsolattartás az egészségügyben dolgozókkal (orvos, védőnő, fogászati asszisztens stb.).
- Egészséges étrend összeállítása érdekében folyamatos kapcsolattartás a konyha képviselőjével.
- A délutáni speciális mozgáslehetőségek körének kibővítése. Néptánc, karate, aerobik stb. Ezek a mozgáslehetőségek tovább javítják a gyermekek koordinációs képességét, testtartását, mindenképpen örömteli időtöltést jelentenek.
- Az udvari mozgásfejlesztő játékok változatos mozgáslehetőségének kihasználása.

Egészségnevelési programjaink

Egészségvédő alapismeret-bővítő programok

- A test felépítését szemléltető program (Kisgyermekek lexikonja, testünk kirakó, szétszedhető papír babák, kiegészítős rajzok).
- A szervezet működésének megfigyelése játékosan (sajátmagán és óvodás társán).
- Ismeret- és tapasztalatszerző gyakorlatok a szervezet fizikai teljesítményéről, az elfáradásról és a pihenésről (légzés, szívdobogás megfigyelése).

Egészséges életmód-fejlesztő programok

- A személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő játékos program (babákkal, saját magukon, dia-film, filmek, mesék, versek).
- A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás.
- Fogápolási és száj higiéniai program (Fogorvos segítségével).
- Önálló öltözködés, ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata (maci öltöztető).
- Az egészséges táplálkozást propagáló programok (egészségnapok, zöldség és gyümölcsnapok).
- Ételválogatási, élelmiszer-válogatási játékprogram.
- Kulturált étkezés (vendéglátás) gyakorló program.
- Gyermekbaleset-megelőző program:
    - Veszélyhelyzetek felderítése,
    - Otthoni balesethelyzetek felderítése (a szülőkkel),
    - A közlekedési szabályok játékos gyakorlása,
    - Az óvodai balesetek megelőzésének gyakorlása (a csoportszoba, a tornaterem, a mosdó, az udvar veszélyeinek „feltérképezése).
- Mozgásos játékok bővítése. (tornatermi, udvari).
- A szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai (udvari, játszótéri játékok, séták, kirándulások egészségvédő programjai).

Környezethigiéniás programok

- Az óvoda udvarának higiénéje, udvari játéklehetőségek tárházának folyamatos bővítése.

- Az óvoda balesetveszélyeinek kiiktatása (a játékeszközök rendszeres ellenőrzése).
- Óvodánk környezetvédő programjai (Takarítási világnap, Föld napja, Állatok, Víz, világnapja, Madarak és fák napja).

Szülői egészségnevelési programok

- Szülők egészségnevelési tájékoztatása szülői értekezlet keretében.
- Óvodai „nyílt napok".
- Óvodai egészségnapok szervezésében a szülők bevonása.
- Egészségpedagógiai videofilmek bemutatása a szülők részére.
- A szülők számára egészségnevelési kiadványok, tájékoztatók ajánlása, terjesztése.

Az egészségnevelési módszerek és eszközök továbbfejlesztése

- „Dohányzást megelőző program" alkalmazása mindhárom korcsoportban.
- Az egészségnapok, továbbfejlesztése, új ötletekkel, programokkal.
- Egyéb konfliktuskezelő programok kidolgozása egy-egy nevelési problémára.
- Az egészséges életmódot propagáló eszközök, felszerelések, kiadványok, játékok beszerzése, illetve a gyerekekkel közösen elkészítése. (társasjátékok, kirakók, stb.).

Az egészségügyi dolgozók bekapcsolódása az óvodai programba

- Az óvodai egészségnevelés tartalmi – módszertani kérdéseinek elemzése az óvoda orvosával és védőnőjével közösen.
- Az óvónő és a védőnő együttműködésének szervezetté tétele, az egészségügyi és iskolaérettségi vizsgálatok előkészítése, és az eredmények felhasználása a mindennapos nevelőmunkában.
- Az orvosi, és védőnői tanácsadás szélesítése, szervezetté tétele.

Környezettudatos magatartás

Célunk:

- A környezet megismerése által, megalapozni azokat a magatartásformákat, szokásokat, melyekből

későbbiekben tudatos, környezetét tisztelő-óvó felnőttekké válnak a gyermekek.

Feladataink:

- holisztikus szemléletű világ értelmezése
- természetben való közvetlen tapasztalat szerzés biztosítása
- játékosan ismerjék meg az újrahasznosítás és a takarékosság fogalmát
- energiatakarékosság, vízfolyatási szokások megismerése
- szelektív hulladék gyűjtés
- játékeszközök készítése hulladékokból
- zöld óvoda megvalósítása
- az intézményben dolgozó felnőttek egységes, elkötelezett, példamutatása
- a szülők bevonása, szokásaik formálása a gyerekeken keresztül
- jeles napokon programok szervezése: föld napja, víz világ napja, madarak fák napja
- kapcsolattartás, egyeztetés az iskolával a környezet tudatos szemlélet folytatásáról
- természet változásainak folyamatos követése
- évszakok megfigyelése, termények gyűjtése, élősarok
- növények ültetése, ápolása
- állatok látogatása élőhelyükön, gondozásuk, etetésük
- folyamatos friss levegő biztosítása a csoportszobában, párologtatás
- autó mentes napokról szülők tájékoztatása

Várható eredmények:

- életkorának megfelelő komplex ismeretekkel rendelkezik az anyagok tulajdonságairól és annak újrahasznosítási, felhasználási lehetőségeiről
- alapismeretekkel rendelkezik az energiatakarékosságról
- ismeretekkel rendelkezik a szelektív hulladékgyűjtésről, és tudatosan betartja annak szabályait
- megfelelő ismeretekkel rendelkezik az évszakok változásiról, és annak jellegzetességeiről

Fenntartható fejlődés

Célunk:

- Olyan környezettudatos magatartás kialakítása a gyermekeknél, mely nemcsak a fenntartható fejlődést szolgálja, hanem pozitívan hat a gyermekek környezetére is.

Feladataink:

- az egész életen át tartó tanulás, a tudás folyamatos gyarapítása, képességek fejlesztése, a rendelkezésre álló lehetőségek leghatékonyabb kihasználása
- a természet és társadalomtudományok interdiszciplináris összefüggéseinek a fenntartható fejlődéssel való kapcsolatának hangsúlyozása
- alkalmazható tudás fejlesztése; a környezet, mint rendszer problémáinak megoldására
- hatékony együttműködés támogatása a helyi szakemberekkel
- környezettudatos kompetenciáink folyamatos fejlesztése
- a helyi lehetőségek kihasználása, az emberi kreativitás kiaknázása, az egészséges környezet megteremtése érdekében
- egészséges életmód értékeinek közvetítése
- egészségnevelési munkaközösség működtetése
- a gyermekek természethez fűződő pozitív érzelmi viszonyának, szenzibilitásának kialakítása
- a környezeti problémák komplex feldolgozására törekvés

Várható eredmények:

- a környezettudatos magatartás alapjainak elsajátítása
- a komplexen tudással rendelkeznek a gyermekek a környezetük védelméről
- gyakorlati tapasztalataik segítik őket, az egészséges környezet megteremtésében és fenntartásában
- a környezeti problémák globális megoldásához hozzájárulnak lokális lehetőségeik kiaknázásával

X. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK

Megemlékezés világnapjainkról:

- szeptember 19. Takarítási világnap
- október 1. Idősek napja
- október 4. Állatok világnapja
- március 22. Víz világnapja
- április 22. A Föld napja
- május 10. Madarak és fák napja

Ünnepeink:

- Őszköszöntő
- Mikulás
- Advent (Adventi udvar a Szent István Házban)
- Karácsony
- Farsang
- Oviolimpia
- Március 15
- Tavaszköszöntő
- Helyi versmondó
- Kányádi Sándor versmondó
- Húsvét
- Szomszédoló
- Közlekedési nap (Autómentes nap)
- Gyermeknap

Személyes ünnepeink

- Anyák napja
- Évzáró/ballagás
- Születésnap/névnap

XI. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

Differenciálás, inklúzió, integráció

A differenciálás

Programunkban a differenciált fejlesztés jelentése szerint minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni . A kisgyermek fejlődésében nem hagyjuk figyelmen kívül az érést, amely a fejlődési folyamat sajátos jelensége. Tudjuk, hogy az érés során válik láthatóvá, hogy a fejlődés nem egyenletes, nem egyenes vonalú, felfelé tartó irány, hanem hol felgyorsuló, hol lassuló, időnként stagnáló, néha visszaeső vonulat. A hagyományosan jól fejlődő jegyek és az eltérően fejlődők együttesen vannak jelen valamint az egyes képességek sem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek.

Inklúzió

Nevelésünkben az inklúzió jelentése a következő. A „minden gyerek más" elvet valljuk, elfogadjuk a gyermek személyiségét, képességeinek, egyéniségének, nevelési szükségleteinek megfelelően oktatjuk, neveljük. Ez programunk minden elemében érvényesül.

Integráció

Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlatunk azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermekek elfogadását és a többséggel történő együttnevelését valósítja meg. Ez a bánásmód egyénre tervezett pedagógiai gyakorlatot igényel, folyamatos visszacsatolást, nyomon követést kíván. Álláspontunk szerint a tanulás során (a szociális tanulás esetében is) mindig az előzetes ismeretekre kell építenünk, amelyben benne van az egyén előtörténete, sorsa, kapcsolatrendszere, kontextusai, attitűdje, teljes személyisége. Az óvodai integráció mindennapjaiban a játékot tekintjük alaptevékenységnek. Az óvodai játék szabad, de nem szabados! Véleményünk szerint a gyermek játékát a spontaneitás,az öröm, az előkészítés jellemzi, ami nem más, mint egyfajta tanulás. Programunkban a játék megfigyelése elősegíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, eszközök, időkeretek, munkaformák meghatározását. A pedagógus feladata a dajkák, pedagógiai asszisztensek felkészítése és bevonása a kisgyermek nevelésébe.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Alapelveink

Minden gyermek egyedi utat jár be. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek fejlődésbeli eltéréseik minőségben és időben különbözőek. Fejlődésbeli sajátosságaik miatt egyes képességek módosulnak. Egyéni képességeikhez mérten határozzuk meg a pedagógiai szükségleteket.

A sikeres integráció feltételei:

- az intézmény befogadó attitűdje
- hatékony pedagógiai tevékenység
- a különleges gondozáshoz szükséges környezeti, tárgyi és személyi feltételek biztosítása
- a Pedagógiai Szakszolgálattal történő együttműködés

Célunk

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe. Az együttnevelés minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint, figyelembe véve az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményét.

Szemléletünk alapja a differenciálás:

- a sajátos nevelési igényű gyermek
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
- a kiemelten tehetséges gyermek
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében.

Programunk felfogása szerint: minden kisgyermek fejleszthető, a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki. A gyerekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek különbözőek, egyediek, ezért speciális nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más.

A sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)

Az óvoda az alábbi sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését vállalja fel az alapító okirat szerint: Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos.

Célok:

- A nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek.
- Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
  - fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
  - a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
  - a habilitáció, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.
- A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Alapelvünk:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön. A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek, képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez. Az óvónőknek olyan befogadó csoportlégkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést. A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti. Az óvodapedagógusok és az óvoda gyógypedagógusa között konzultációs együttműködés valósuljon meg. Erről írásbeli dokumentáció készül. Az óvoda pedagógusai, az intézmény gyógypedagógusa működjön együtt a sajátos nevelési igényű gyermekek családjával.

Esélyegyenlőség biztosítása:

Az óvodába járó sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az óvoda kötelessége. Az óvodai nevelés meghatározó jelentőségű az idegrendszer fejlesztésében, a készségek, képességek

alakításában, a személyiségfejlesztésben, a szocializáció alakításában, a tanulási képesség megalapozásában, melyek az óvoda – iskola átmenet zökkenőmentességének zálogai. Tudatos óvodapedagógiai tevékenység szükséges a hátrányok csökkentéséhez, az adott problémák korrekciójához, esetleges prevenciójához, mely az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a teljes alkalmazotti kör kötelessége és felelőssége.

Célok:

Intézményen belüli szegregációmentesség biztosítása. Egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása.

Sikerkritériumok

- ***Rövidtávon (1 év)***

Hatékony gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység. Az SNI-s gyerekek problémái megfelelően kezeltek, érzelmi biztonságban történő nevelés – fejlesztés. A gyermekek szívesen járnak óvodába. Zökkenőmentes óvodai beilleszkedés.

- ***Középtávon (2 – 3 év)***

Az óvoda hatékonyan segíti a hátrányok csökkentését. A gyermeki sikeresség fokozódik. A kapcsolattartás, párbeszéd folyamatos. Minden gyermek az egyéni szükségleteinek megfelelő nevelést, ellátást kapja. Egészséges környezetben megvalósuló nevelés – fejlesztés, intézményi működés. Innovációt felvállaló nevelőtestület. Óvodapedagógusi, szülői, gyermeki elfogadó légkörben történő óvodai nevelés.

- ***Hosszú távon (3 – 4 év)***

Óvoda – iskola átmenet zökkenőmentes. Gyermeki jogok maradéktalanul érvényesülnek. Az SNI-s gyerekek beiskolázási arány javul. A gyermek továbbhaladása a következő iskolafokra biztosítottá válik. A sajátos nevelési igényű gyerekek normál tantervű iskolába kerülnek.

Beilleszkedési, tanulási, és magatartási nehézség (BTMN):

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási

hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
Fejlesztőpedagógus foglalkozik velük a Szakértői bizottság szakértői véleménye alapján előírt óraszámban, valamint az óvodapedagógus a normál fejlődésmenetelű gyermekekkel együtt, figyelmet fordítva a Szakértői bizottság véleményében javasolt fejlesztési területekre.

Tehetséggondozás

Tehetséges gyerekek:

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely a gyermeki tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt tudnak létrehozni. Vannak gyerekek, akiknél már fiatal korban feltűnik, hogy adottságaik valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak. Ebben a korban a tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

Feltételei:

Több teret, időt lehetőséget kell hagynunk a gyerekek spontán érdeklődéséből fakadó tapasztalásnak, ismeretszerzésnek, melyet okos irányítgatással kell terelgetni.

Célja:

A tehetséges gyerekek „erős" oldalának fejlesztése mellett, a tehetségével összefüggő gyengébb területek erősítése is, olyan légkör megteremtésével, amely őket elfogadja, és személyiségük fejlődését segíti.

Feladata:

Lehetőséget kínáljunk fel a gyerekeknek, hogy felfedezhessék önmagukat minden téren. Lehetőségeinkhez képest fordítsunk kellő figyelmet, nyújtsunk több ismeretet, mindezt úgy, hogy a gyerekek természetes kíváncsiságára hagyatkozunk. Rá kell nevelnünk a gyermekeket, hogy keressék az összefüggéseket, ismereteik minél komplexebbek legyenek. Egy-egy ismeretanyagot minél több oldalról, több megközelítésben „járjuk körül" a gyerekekkel, hogy megtalálják saját útjukat, az ismeretek minél több megerősítést kapjanak. Differenciált feladatokkal fejlesztjük a kiemelkedő területeket, illetve a szülőknek megfelelő segítséget nyújtunk. A vegyes életkorú csoportokban a fiatalabb „tehetséges" gyerekek vegyenek részt a nagyobbak tevékenységeiben, miközben a saját életkoruknak megfelelő készségeket is elsajátítják. Biztosítjuk a lehetőséget, hogy a hasonló érdeklődésű gyerekek egymásra találjanak. A szülők figyelmét

ráirányítjuk a gyerekek jobb képességeire, a kiemelkedő képességű gyerekek esetében a szülőket szakemberhez irányítjuk – kérjenek segítséget.

A hátrányos helyzetű gyermekek

Az óvoda kiemelt figyelemmel van a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.
Az óvoda céljának tekinti a hátrányok csökkentését, a leszakadás megelőzését. Tevékenységével az esélyegyenlőség elvének érvényesítését szolgálja. Enyhíti, fékezi a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átörökítését. Az óvoda megkülönbözteti az eltérő jellegű hátrányokat, a hátrányokból adódó tünetek.

Szociokulturális hátrány

A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban:

- A gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása.
- A családtagok elfogadása, és feléjük szakmai alázattal való közeledés.
- Figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítség.
- A gyermek érdekeinek szem előtt tartása.
- A szülői problémák jelzésének figyelembevétele.
- Toleranciával, empatikus magatartással partnerkapcsolat kialakítására törekvés a szülőkkel. A kisgyermek megnyerése az együttműködés érdekében.
- Személyes kapcsolatban, a gyermekhez igazított feladattal a kitartás növelése.
- A beilleszkedés fokozott előkészítése.
- A kisgyermek leválási nehézségének megértéssel történő elfogadása.
- A gyermekek kötődésének érdekében nagymértékű nyitottság közvetítése.
- Segítségkérés a gyermektől, a segítségnyújtás jól eső érzésének kifejezése.
- Lehetőségteremtés arra, hogy gyermekek alkothassanak szabályokat, a szabályok betartásának pozitív értékelése.
- Nevelési módszertani kultúra fejlesztése.

Ingerszegény környezet:

A gyermek megismerése, annak megfigyelése, hogy a gyermek mely ingereket, milyen módon és milyen mértékben képes felfogni. Az ingerkörnyezet egyes gyermekhez történő igazítása, a gyermekre gyakorolt hatásának nyomon követése, szükség esetén az ingerkörnyezet további alakítása. A gyermek számára legmegfelelőbb, legeredményesebb, egyéni és életkori sajátosságaihoz illeszkedő elfogadó, barátságos kulcsingerek kialakítása, gazdagítása.

Gazdag, stimuláló ingerek alkalmazása az óvoda épületén belül (változatos színek, textúrák, gyerekek által készített rajzok, élményképek). Változatos helyek biztosítása a kisgyerek számára, hogy ugyanazt a tapasztalatot, ismeretet többféle helyzetben, módon, formában, színben, helyen szerezhesse meg. Személyes helyek biztosítása, amely lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy kizárólag a sajátjuknak érezhessék. A gyermekek megismertetése a természet csodáival, a környezettudatos viselkedés megalapozása. A teljes személyiség fejlődésének elősegítése.

Érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód

Az óvoda alkalmazottai segítő-támogató környezetet alakítanak ki a gyerekek körül:

- Életkortól függetlenül ölbeli játékok kezdeményezése a gyermekekkel.
- Amennyire csak lehetséges, a család és az óvoda által nyújtott minta közötti eltérés csökkentése.
- Amennyiben szükség van rá, javaslat megfogalmazása családterápiára, egyéni pszichoterápiára.
- A gyermekek érzelmi állapotainak követése.
- A nevelő, fejlesztő munka során törekvés arra, hogy a közös élmények örömét, érzelmi többletét a gyerekek átérezzék.
- Minden kisgyerek számára a legoptimálisabb fejlődést biztosító érzelmi légkör, stabil személyes kapcsolat megteremtése, amely az óvodai életükhöz szükséges.
- A teljesítőképességüket meg nem haladó elvárások támasztása a gyermekek felé.
- A tevékenységformák közül az egyes kisgyerek számára a megfelelőbb kiválasztása, ennek alapján teljesítményének értékelése, ezáltal a kompetenciaélmény növelése.
- A kisgyerekek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Az óvoda valamennyi alkalmazottjával együtt az érzelmi biztonság megteremtése a gyermekek számára.

Szociális hátrányok csökkentésére irányuló tevékenységek

Mivel az óvodánkba évről évre egyre több szociális hátránnyal rendelkező gyermek jár így különösen nagy hangsúlyt kell kapnia a felzárkóztatásnak.

Óvodapedagógus feladata:

A szociális hátránycsökkentés érdekében a gyermekek életkörülményeinek megismerése, a családok megismerése, a lemaradás mértékének feltárása és csökkentése családlátogatások keretében. Fontosnak tartjuk a fogadó órák tartását, de főleg azt, hogy az érintett szülők el is jöjjenek ezekre az alkalmakra. Ha kell az óvónő kérhet segítséget a fejlesztőpedagógustól és a gyermekvédelmi felelőstől. Az óvodánkba rendszeresen ellátogatnak a védőnők, akik segítséget tudnak nyújtani ha van olyan gyermek akinél egészségügyi, higiéniás problémát tapasztal az óvónő. A gyermekek szociális helyzetét, valamint a képességeik fejlődését nyomon követjük, ezt havonta kétszer írásba foglaljuk. Fontos továbbá, hogy a szociális hátrányban lévő szülőknek is segítséget nyújtsunk előadások szervezésével. A szociálisan hátrányban lévő gyermekek tekintetében a pedagógusok differenciált foglalkozást tartanak ezzel is csökkentik a hátrányból fakadó esetleges lemaradást, a gyermek fejlődési üteméhez igazodva.

A migrációs populáció integrációja

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel. Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében. A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk. A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.

Nemzetiségi gyermekek integrációja-multikulturális szemlélet kialakítása, a multikulturális óvodai nevelés alapjainak megteremtése

Nemzetiségi nevelés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet alapján intézményünk is kapcsolatot ápol a helyi nemzetiségi önkormányzattal. Intézményünkben a multikulturális nevelés nem csupán a roma gyermekek integrációját jelenti.

Cél:

- Befogadó szemlélet kialakítása az intézmény dolgozói és gyermek- valamint szülőközössége körében a nemzetiségi gyermekek iránt.
- Valósuljon meg a gyermekek nyugodt légkörben történő integrációja, harmonikus fejlesztése.
- A nemzetiségi gyermekek kedveljék meg a magyar nyelvet, örömmel használják.
- Az anyanyelvi nevelés terén a gyermekek elsajátítsák a magyar nyelvet helyes kiejtéssel, nyelvtani elemek használatával.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének biztosítása

Feladat:

- A nemzetiségi gyermekek kultúrájának megismerése, velük a magyar kultúra megismertetése, és a magyar nyelv megtanulásának támogatása, életkori, és kognitív képességeiknek megfelelően.
- A magyar kultúra megismerésén túl a gyermekek támogatása nemzetiségi identitásuk megőrzésében. Saját kultúrájukból származó dalokkal, versekkel, mesékkel, történetekkel segíthetjük az önazonosság megőrzését.
- A már csoportba járó gyermekek érzékenyítése, hogy befogadják az új társukat, segítsék a magyar kultúra, és viselkedési szokások megismerését.
- Valósuljon meg a más nemzetiségű, de egy közösséghez tartozó gyermekek együttműködése.
- A gyermekek képességeinek iskolakezdéshez szükséges szintre alakítása mind testi, kognitív, szociális és nyelvi területen.
- A verselés-mesélés kezdeményezés és a mindennapi kommunikációs helyzetek alkalmával lehetőség biztosítása a magyar nyelv helyes kiejtésének megtanulására. Erősíteni a gyermekek beszéd iránti vágyát.
- Lehetőséget biztosítani a gyermekek számára, hogy minden műveltségterületen kibontakoztathassák a képességeiket.

Fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermek megérti és teljesíti a pedagógus kéréseit
- Fel tudja idézni saját kultúrája dalait, verseket, mondókákat.
- Elsajátítja a helyi szokásokat, és követi azokat.
- Pozitív érzelmi viszony alakul ki a befogadó kultúra iránt.
- A gyermek képes felmérni saját helyzetét a közösségben
- Érdeklődik társai iránt, barátságokat köt, a konfliktusait képes békésen rendezni
- Mindennapi szükségleteit önállóan kielégíteni képes.
- Ismeri, megérti az egészséges életmód szabályait, és életkorának megfelelően követi az elveit.
- A szabályokhoz való alkalmazkodás minél magasabb szintjén van.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a környezetéről.

XII. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Pedagógiai szolgálat, jelzőrendszer:

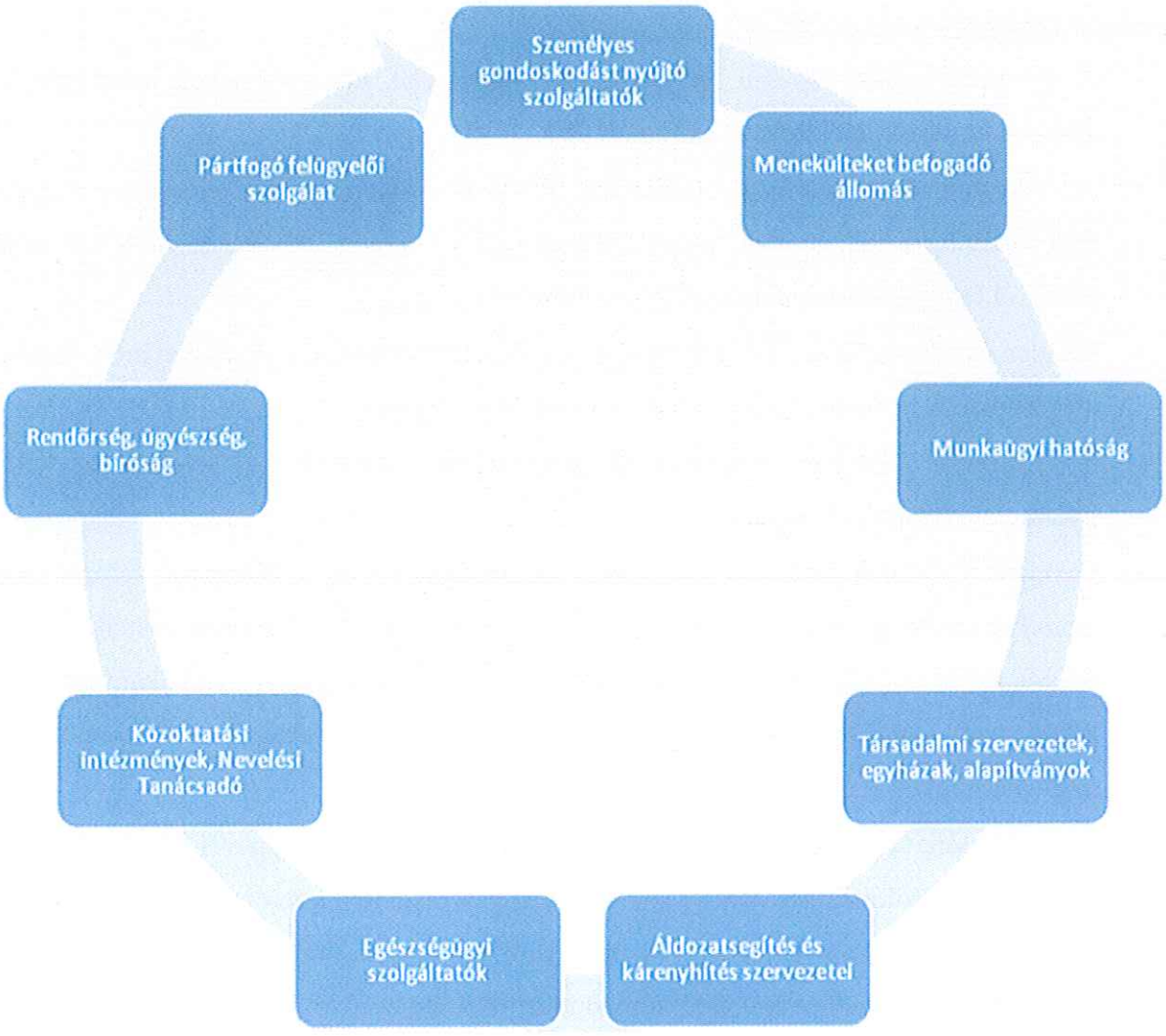

Az óvodában folyó gyermekvédelemi munka célja:

- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése az őket megillető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

Óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- A gyermeki jogok védelme mindenkinek kötelessége, aki gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik
- Az általános elvárások közül kiemelten fontos az időben történő jelzés. Ha a pedagógus olyan problémát tapasztal, aminek megoldásában már az óvoda jogszerűen nem tud segíteni, köteles jelzéssel élni a gyermekvédelem fórumaihoz.
- Minden óvodapedagógusnak kötelessége a rábízott gyermekek családi életének, valamint egészségi állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, regisztrálása.
- A gyermek életében bekövetkező kedvezőtlen változásokat jelentenie kell az óvoda gyermekvédelmi felelősének!
- Óvodánk figyelmet fordít a prevencióra, a segítségnyújtásra, a hátrányos helyzet csökkentésére, a veszélyeztetettség megelőzésére. A veszélyeztető tényezők észlelése esetén a gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógussal együtt felderíti a fejlődést akadályozó okokat, feltérképezi a család környezetét, szociális helyzetét, majd szükség szerint felveszi a kapcsolatot az illetékes szakemberekkel, szakintézményekkel.
- Az intézmény dolgozói a rendelkezésre álló eszközök segítségével törekednek a prevencióra: többszöri családlátogatás, odafigyelő beszélgetések a szülővel, rendszeres tájékoztatás a kisgyermek fejlődéséről, fejlesztő foglalkozások szervezése, az ezeken történő rendszeres részvétel biztosítása, valamint a külső szakemberekkel történő információcsere.
- Kiemelkedő történéseket jegyzőkönyvbe kell foglalni, írásban kell rögzíteni.
- A védelemre szoruló gyermek segítségére a probléma jellegétől függően felvesszük a kapcsolatot a megfelelő szakemberrel, kérjük a segítségüket.
- A nevelőtestületet folyamatosan tájékoztatni kell a védelembe vett gyermekek problémájáról, az intézkedések módjáról!
- Folyamatos a kapcsolattartás az iskolával, ahová volt óvodásaink felvételt nyertek.
- Folyamatos az együttműködés a védőnővel.
- Tartalmas együttműködésre törekszünk a családokkal.

- Szülői értekezletek, fogadó órákon kívül, szülői kérésre, időpont egyeztetés után is lehetőséget biztosítunk a gyermekek fejlődésével kapcsolatos megbeszélésre.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel, együttműködés a gyermekek fejlesztésében
- Családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás segítése /étkezési támogatás, esetenként rendszeres szociális segély, rendkívüli szociális segély, adományok elosztása…/.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel: családsegítő szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, óvodai szociális segítő.
- Együttműködés az egészségügyi szervezetekkel /védőnő, gyermekorvos, szakorvos/.
- A veszélyeztetett gyermekek felmérése az óvodapedagógus közreműködésével: nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség súlyosságának mérlegelése. Szükség esetén javaslattétel a további teendőkhöz.
- Részvétel a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélésein, esetkonferenciáin, jelzőrendszeri eset megbeszéléseken
- Részvétel az éves települési gyermekvédelmi tanácskozáson
- Az ügyek folyamatáról, intézéséről az intézmény vezetőjét és az adott gyermekre vonatkozó óvodapedagógusokat folyamatosan tájékoztatja.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott környezetben éljenek, nevelkedjenek. Számon tartjuk, és lehetőségeinkhez képest intézkedünk a szociális hátrányokkal küzdő kisgyermekek érdekében.

Óvodai szociális segítő szolgáltatás

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosítása alapján, az óvodai szociális segítő:

- támogatást nyújt az óvodába járó gyermekeknek, a gyermek családjának és az intézmény pedagógusainak
- egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermekvédelmi feladatokat lát el, segíti:
  - a gyermek beilleszkedését, kompetenciái fejlesztését
  - a gyermek családját nevelési problémák esetén, valamint a családon belüli konfliktus feloldását

- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését
- jelzőrendszer működését
- a gyermekvédelmi felelős munkáját

XIII. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben. Óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének egyik fontos feltétele, hogy a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás megtörténjen.
Óvodai férőhelyeink biztosítják a gyermekek számára a megfelelő ellátást, minden óvodába jelentkező felvételre kerül.
Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény módosításában a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló oktatás megszervezése nem vezethet jogellenes elkülönítéshez, továbbá a nemzetiségi oktatás a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározott követelményeknek feleljen meg.

A nevelés célja:

Az esélyteremtés, a támogató lépések megvalósítása a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása érdekében. Az esélyegyenlőség előmozdítása az intézmény minden tevékenysége során (beiratkozásnál, egyéni fejlesztésnél, iskolai felkészítésben, kapcsolattartásban, partnerség építésben) megvalósul.

A nevelés feladata:

- az érintett gyermekek sikerélményhez juttatása
- minden érintett óvodás fejlesztéséhez egyéni fejlesztési terv készítése
- szakmai ismereteink folyamatos újítása, fejlesztése
- szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítása
- rendszeres kapcsolattartás a védőnőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, gyógypedagógussal

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Kiskunmajsai Napsugár Óvoda Pedagógiai Programjának érvényességi ideje: 2021. január 1-től visszavonásig.

Felülvizsgálat:	évente
Értékelés:	5 évente
Nyilvánosságra hozatal:	A Fenntartó és partnereink részére megtekinthető mindkét óvodánkban, valamint az intézmény honlapján

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- Bővítés, vagy leépítés.
- Szervezeti átalakítás.
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

A program módosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének.
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Kiadó.

12) Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény

13) Zilahi Józsefné:Mese, vers az óvodában Eötvös József Kk. 2001

14) Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában Zeneműkiadó 1982

15) Forrai Katalin: Ének az óvodában Editio Musica 1993

16) DIFER Programcsomag –Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló

17) Rendszer 4-8 évesek számára Mozaik Kiadó 2004

FELHASZNÁLT IRODALOM

1) 326/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
2) Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosított változata
3) 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
4) 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
5) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
6) 2017. évi XCVI. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
7) Maróthy Erzsébet – Szaitzné Gregorits Anna – Tóth Ágnes: *A hangképzéstől a dramatizálásig.* In: Porkolábné dr. Balogh Katalin – Balázsné Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna: *Komplex prevenciós óvodai program.* Budapest, Trefort Kiadó, 2009.
8) Józsa Krisztián 2007: *Az elsajátítási motiváció,* Budapest, Műszaki Kiadó
9) Józsa Krisztián 2002: Az elsajátítási motiváció pedagógiai jelentősége: *Magyar pedagógia* 102/1, 79-104.
10) Aszalai Anett, Horváth Judit, Horváthné Csapucha Klára, Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni. Tájékozódó vizsgálat a nagycsoportos óvodások képesség- és készségszintjéről. Budapest, Flaccus Kiadó, 2009.
11) Fazekasné Dr. Fenyvesi Margit, Dr. Józsa Krisztián, Dr. Nagy József, Dr. Vidákovich Tibor: DIFER Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer 4-8 évesek számára. Mozaik

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. **Az intézmény Pedagógiai Programját megismertem, az abban foglaltakkal egyet értek.**

A Szülői Szervezet képviseletében:

Dátum: 2020. december 12. ..... Varró Vörös Ditti .....

aláírás

2. **A hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően átdolgozta és elfogadta az intézmény nevelőtestülete.**

A nevelőtestület képviseletében:

Dátum 2020. dec. 12. ..... Kulcsár Nikoletta .....

aláírás

3. **Jóváhagyta:**

Intézményvezető

Dátum 2020. december 12. ..... Tőzsé Andrea .....

aláírás

4. **Tájékoztatásul megkapta:**

Kiskunmajsa Város Önkormányzata

Dátum 2020. december 7. .....

Kiskunmajsa Város Önkormányzata

aláírás

KISKUNMAJSAI NAPSUGÁR ÓVODA
OM: 202133

6120 Kiskunmajsa, Bajcsy-Zs. u. 14. (Pf. 44.)
Tel./Fax: 06-77/481-431
E-mail: majsaovodavezeto@upcmail.hu

NYILATKOZAT

A Kiskunmajsai Napsugár Óvoda nevelőtestületének tagjaként nyilatkozom, hogy a véglegesített Pedagógiai Programot megismertem és elfogadom.

Kiskunmajsa, 2020. december 12.

KISKUNMAJSAI NAPSUGÁR ÓVODA
OM: 202133

6120 Kiskunmajsa, Bajcsy-Zs. u. 14. (Pf. 44.)
Tel./Fax: 06-77/481-431
E-mail: majsaovodavezeto@upcmail.hu

NYILATKOZAT

A Kiskunmajsai Napsugár Óvoda nevelőtestületének tagjaként nyilatkozom, hogy a véglegesített Pedagógiai Programot megismertem és elfogadom.

1. Horváth Dóra
2. Tóth Zsuzsanna
3. Hunyadi Lajosné
4. Csipossóné Nagy Ahmed
5. Babenyeczné Borkár Bárta
6. Halász Róbertné

Kiskunmajsa, 2020. december 12.

Ikt. sz.: 219/2020

Kiskunmajsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének
198/2020.(XII.7.)) határozata

A Kiskunmajsai Napsugár Óvoda Pedagógiai Programjának megismerése

Kiskunmajsa Város Polgármestere a képviselő-testület hatáskörében eljárva a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdés alapján az 1/15897-2/2020. számú előterjesztés tartalma szerint az alábbi határozatot hoztam:

Kiskunmajsa Város Polgármestereként a Kiskunmajsai Napsugár Óvoda által elkészített Pedagógiai Programot megismertem és az abban foglaltakat tudomásul vettem.

Felelős: Patkós Zsolt polgármester
Határidő: azonnal

Kiskunmajsa, 2020. december 7.

Kiskunmajsa Város Önkormányzata 8.

Patkós Zsolt
polgármester